

جلسه بیست و هفتم

روز ۵ شنبه ۱۹ دیماه ۱۳۴۳

مذاکرات مجلس شورای ملی

صورت مشروح مذاکرات مجلس روز ۵ شنبه ۱۹ دیماه ۱۳۴۳

فهرست مطالب :

- ۱ - تصویب صورت جلسات ۱۵ و ۱۷ دی .
- ۲ - بیانات قبل از دستور آقای سعیدوزیری .
- ۳ - تقدیم يك فقره سؤال بوسیله آقای بدر صالحیان .
- ۴ - بیانات قبل از دستور آقای معتمدی (ضمناً دو سؤال تقدیم نمودند) .
- ۵ - طرح و تصویب يك فوریت لایحه تشکیل شهر داریها و انجمن‌های شهر .
- ۶ - طرح و تصویب يك فوریت لایحه تأسیس کارخانه سموم دفع آفات نباتی .
- ۷ - تقدیم يك فقره لایحه تصویب نامه ای بوسیله آقای وزیر کشاورزی .
- ۸ - معرفی آقای مهندس خدیوی بمعاونت وزارت کشاورزی بوسیله آقای وزیر کشاورزی .
- ۹ - طرح گزارش کمیسیون بودجه راجع باعتبار ساختمانهای نیمه تمام ژاندارمری کل کشور و ارجاع به مجلس سنا .
- ۱۰ - تقدیم يك فقره لایحه تصویب نامه ای بوسیله آقای معاون وزارت کشور .
- ۱۱ - تقدیم يك فقره لایحه بقید يك فوریت بوسیله آقای وزیر کار .
- ۱۲ - شور اول گزارش کمیسیون کشور راجع به تمدید اجرای قانون امور اجتماعی و عمران دهات .
- ۱۳ - تقدیم يك فقره سؤال بوسیله آقای دکتر الموتی .
- ۱۴ - بقیه مذاکره در گزارش شور اول کمیسیون کشور راجع به تمدید اجرای قانون امور اجتماعی

و عمران دهات .

۱۵ - استرداد لایحه تمدید یکساله قانون امور اجتماعی و عمران دهات بوسیله آقای معاون وزارت کشور .

۱۶ - طرح و تصویب يك فوریت لایحه حمایت صنعتی و جلوگیری از تعطیل کارخانه‌های کشور .

۱۷ - طرح گزارش کمیسیون کشور راجع به مخارج انتخابات مجلسین و ارجاع مجدد بکمیسیون .

۱۸ - معرفی تیمسار سر لشکر حبیب‌الله شکیبی بمعاونت وزارت جنگ بوسیله آقای دکتر خوشبین وزیر مشاور .

۱۹ - طرح و تصویب گزارش کمیسیون نظام راجع به اجرای مقررات حکومت نظامی در تهران و حومه و ارجاع به مجلس سنا .

۲۰ - طرح و تصویب گزارش کمیسیون نظام راجع به اجرای مقررات حکومت نظامی در شیراز و ارجاع بمجلس سنا .

۲۱ - طرح گزارش کمیسیون بودجه راجع به برقراری مستمری در باره وراث مرحوم سید جعفر طاهری و مرحوم حسن خلعت‌بری و ارجاع بمجلس سنا .

۲۲ - تقدیم سه فقره لایحه تصویب نامه ای بوسیله آقای معاون وزارت راه .

۲۳ - تقدیم سه فقره لایحه تصویب نامه ای بوسیله آقای معاون وزارت امور خارجه .

۲۴ - تقدیم ۱۸ فقره لایحه تصویب نامه ای بوسیله آقای دکتر خوشبین وزیر مشاور .

۲۵ - قرائت استعفا نامه آقای جعفر ابطحی .

۲۶ - تعیین دستور و موقع جلسه بعد ختم جلسه .

این مذاکرات مشروح بیست و هفتمین جلسه از دوره بیست و یکم قانونگذاری اداره تندنویسی و تحریر صورت مجلس

مجلس ساعت نه و پانزده دقیقه صبح بریاست آقای مهندس عبدالله ریاضی تشکیل گردید.

۱ - تصویب صورت جلسات ۱۷۹۱۵ دی

رئیس - اسامی غائبین جلسه قبل قرائت میشود (بشرح زیر خوانده شد)

غائبین با اجازه آقایان : مهرزاد - بختیار بختیار بها - ملک زاده آملی - دکتر حکیم شوشتری - مهندس اسدی سمیع - شاخوئی - مرتضی - دکتر موثقی - ابطحی - خانم ها - بانو جهانبانی - بانو نفیسی - غائبین بی اجازه آقایان : ایلخان - ارستجانی - زود رفتگان با اجازه آقایان : معتمد وزیر - ضابطی طرفی - مهندس پرومند - بانوان : بانو دکتر پارسای - دکتر دولتشاهی - ابتهاج سمعی - تربیت

رئیس - راجع بصورت جلسات قبل نظری هست ؟

چالیم تربیت - معذرت می خواهم ما اجازه گرفته بودیم

رئیس - بله با اجازه است. آقای کبیری

کبیری - در صورت جلسه ۱۵ دیمه چند غلط چاپی است اصلاح شده به تند نویسی میدهم

رئیس - بسیار خوب صورت جلسات قبل تصویب میشود آقای ریگی

ریگی - شکایتی از قضات لیسانس زاهدان رسیده که تقدیم میشود

رئیس - آقای شکیبای نویری

شکیبای نویری - نامه ایست که ببنده رسیده تقدیم میکنم

رئیس - آقای ارسنجانی

آقا میر ارسنجانی - نامه ایست که از طرف خرده مالکین شهری آمده یک نامه هم از طرف دبیر خانه کانون کارمندان دولت یک نامه هم بامضای کارمندان شهرداری رسیده است تقدیم میکنم

رئیس - آقای خنائی

رئیس - آقای تبریزی

تبریزی - دو فقره نامه از میان دو آب شاهین در رسیده تقدیم میشود

رئیس - آقای بدر صالحیان

بدر صالحیان - نامه ای است از طرف خرده مالکین قریه اتابک (معروف بحکیم آباد)

رئیس - آقای کبیری

کبیری - شکایتی است از طرف افسران و درجه داران یازنشته شهر بانی تقدیم میشود

رئیس - آقای شفیع پور کرمانی

شفیع پور کرمانی - ناعه هائمی از طرف مردم رفسنجان و رفنگران شهرداری رسیده است تقدیم میکنم

رئیس - آقای اوزار

اوزار - تعدادی شکایت رسیده تقدیم مقام ریاست میکنم

رئیس - آقای دکتر یزدان پناه

دکتر یزدان پناه - دو فقره شکایت رسیده تقدیم میکنم

رئیس - آقای کهزاد البرزی

کهزاد البرزی - سه فقره شکایت رسیده تقدیم میشود

۲ - بیانات قبل از دستور آقای سعید وزیری

رئیس - نطق های قبل از دستور شروع میشود آقای سعید وزیری بفرمائید

سعید وزیری - عرض میشود بنده دیروز و پیرروز فکر میکردم امروز ثبت اسم بکنم برای صحبت کردن در باره دومین سالگرد قانون اجرای قانون مترقی اصلاحات ارضی که دو سالش تمام شده آغاز سومین سالگرد است فکر کردم که ما یعنی افرادی که عادت داریم حرفهایمان را بقلم و کاغذ عرضه بکنیم به تجربه برای بنده ثابت شد که بکفدردی مشکل است برایمان صحبت کردن و ناچاریم که بنویسیم اینست که یادداشت کردم و معذرت میخواهم از اینکه ناچار خواهم شد از روی یادداشت بخوانم همانطور که عرض کردم امسال دو سال تمام از اجرای قانون مترقی انقلابی و اصلاحاتی قانون اصلاحات ارضی میگذرد و قانون اصلاحات ارضی که در حقیقت شاه بیت غزل اصلاحات اخیر ملت ایران است زمینه عمیق ترین اصلاحات زمینه جامع ترین تحولات را در مملکت ما فراهم کرده است و تمام تحولات و تغییرات و اصلاحات که در زمینه سیاسی و اجتماعی و اقتصادی انجام گرفته و حالا جریان دارد و پیش میرود در حقیقت زمینه اصلی و واقعی آنرا اجرای قانون اصلاحات ارضی برای ما میسور و مقدر ساخته است (صحیح است)

قانون اصلاحات ارضی در حقیقت عمل اصلاحات ارضی را که عبارت از آزاد کردن قاطع ملت ایران یعنی بیش از ۷۵ درصد ملت ایران را در بر داشت که پادشاه بزرگ ما از سالها پیش با تقسیم املاک شخصی خودشان آغاز فرموده اند و شاهنشاه بزرگ ما همانطور که بارها خودشان فرمودند همانطوریکه در کتاب ذیقیمت خودشان مرقوم فرموده اند از سالهای پیش شخصاً توجه داشتند باینکه لازمتترین و مهمترین اصلاحاتی که در مملکت باید شود در حقیقت مادر تمام اصلاحات در مملکت مایمی تواند باشد مسئله اصلاحات ارضی و مسئله آزاد کردن دهقانان ایران بوده است و با شهادت ملت ایران و شهادت تاریخ و شهادت تمام دنیا ایشان اولین کسی بودند که ندهنها در ایران بلکه در این منطقه وسیع از دنیا باین کار بزرگ انقلابی و انسانی دست زده اند و اولین دفعه هم از خودشان شروع کردند و اول دفعه هم املاک خودشان را با سعید صدر با شرایط ساده و آسان بفتح طبقات دهقان و محروم در مملکت شروع کردند و بسیار بجاست که در اولین مجلس شورای ملی که بعد از آغاز و اجرای قانون مترقی اصلاحات ارضی بوجود آمده است این اقدام بسیار بزرگ و مهم و انسانی که واجد اهمیت بین المللی میباشد با تجلیل و تکریم فراوان یاد شود (صحیح است) شاهنشاه ما سال گذشته در چنین روزی بمناسبت آغاز دومین سال شروع اجرای قانون اصلاحات ارضی در اجتماع بزرگ دهقانان کشور، نمایندگان شرکتهای تعاونی کشور که مظهر اجرای قانون اصلاحات ارضی بودند شرکت فرمودند مجلسین و ملت ایران در این روزها مشغول فراهم کردن بر گزار جشن سالگرد انقلاب ششم بهمین میباشد در حقیقت روز ششم بهمین روز قانونی شدن و استقرار قانون انقلاب بزرگ ملت ایران میباشد که ملت ایران در مقیاس وسیعی بطور دسته جمعی باین انقلاب رأی داد و قانون اساسی انقلاب را تثبیت و تأیید و امضاء نمود و حال آنکه آغاز انقلاب پارسل در چنین روز، روز ۱۹ دیمه شروع شد انقلاب بزرگ و عمیقی که بانطق بسیار تاریخی شاهنشاه ما بوقوع پیوسته و انجام گرفت شاید بسیاری از نمایندگان محترم در همان جلسه تشریف داشتند بخصوص عده ای که هم اکنون بعنوان نمایندگان قانون اصلاحات ارضی در این جا بعنوان

نمایندگان ملت در مجلس تشریف آورده اند و نمایندگان جامعه دهقانی مملکت همچنین نمایندگان شریف طبقه کارگر مملکت که در آنروز حمایت و پشتیبانی و وابستگی خودشان را با انقلاب اعلام کردند زیرا در همان روز یکی از مواد اصول ششگانه اعلیحضرت همایونی عبارت از اعلام اصل سهم شدن کارگران در منافع کارخانه ها بود نمیتوانم تشریف کنم که با چه شور و هیجانی نمایندگان اتحادیه های کارگری و سندیکاها شرکت کردند اینست که آقایانی که مستمع و شاهد آن جریان انقلابی سال گذشته بودند اکثرشان شاهد بودند که برای اولین بار در تاریخ نه تاریخ مملکت ما اصولا در تاریخ پادشاهی جهان برای اولین بار شاهی از خاندن خودش از کاخ خودش بلند شد رفت در کنگره دهقانان و زحمتکشان قبالاً بعنوان یک ناظر شرکت کرد ولی با دعوت دهقانان و کارگران در همان جلسه ریاست و اداره جلسه را بعهده گرفت و بسیار در دنیا جلسات شرکت های تعاونی با مجمع نمایندگان دهقانان تشکیل شده بود و شده است اعلیحضرت همایون شاهنشاه ما هم در بسیاری از موارد و مواقع همیشه بیاناتی ایراد فرموده اند ولی جلسه دهقانان پارسل و فرمایشات شاهنشاه یک طور دیگری بود از نوع دیگری بود یعنی جلسه دهقانی بود که قبول کرده بودند باشور و هیجان تصدیق کرده بودند از ته دل که یک شاهی دارند که میتواند رهبری و ریاست اداره یک مجلس دهقانی را صمیمانه بعهده و اداره کند و جنبه تاریخی مطلب در اینجا بود که اعلیحضرت همایون شاهنشاه با عمل خودشان باطل بودن بسیاری از دکتربینها و تترها که گویا امکان چنین انقلابی را باین شرح گویا محال می دانست شاه ما اینرا عملی و ممکن کردند و ملت ما نشان دادند که مسئله اصلاحات و انقلاب در مملکت ما و مسئله آزادی ملت در مملکت یک مطلب تفکیک ناپذیر است با اصل سلطنت و شاهنشاهی (صحیح است) همچنانکه هنگامی که خود اعلیحضرت همایونی ریاست جلسه را بر عهده گرفتند شاید عین جمله بخاطر بنده نمائنده باشد با تعبیری فرمودند از پشت این تریبون یعنی از پشت تریبون ریاست جلسه فرمودند این مناسب ترین و لایق ترین جایی است که من از اینجا میتوان حرفهایم را بملت اعلام کنم چه با اصلاح طلبان مملکت افرادی که سالها خون دل خورده بودند و احساس

کرده بودند که در مملکت وضع کارها خوب نیست سالها روزها و شبها را گذرانده بودند در همین امر و در همین فکر که ایکاش پادشاهی که آنها میشناسند با روز بابک وضع انقلابی خط بطلان بر روی آن وضع مبهم و نامربوط و نا مطلوب بکشد و هنگامی که ما دیدیم شاه مملکت آمد و اینکار را کرد این بهترین دلیل منطقی بودن استنباط ملت ایران بوده (صحیح است) بهترین نمونه‌ای بود بر اینکه واقعاً آنچه که پادشاه مملکت فرمودند این همان چیزی بود که بیست سال تمام، تمام افراد اصلاح طلب و دارو دسته انقلاب در این مملکت می‌خواستند آنها را که می‌خواستند این انقلاب واقعاً بدون جنجال و عوام فریبی در مملکت انجام شود. (صحیح است).

رئیس - آقای سعیدوزیری وقت جنابعالی تمام شد. سعیدوزیری - آقای بدر صالحیان می‌کن است از وقت جنابعالی چند دقیقه‌ای استفاده کنم.

۳ - تقدیم يك فقره سؤال بوسيله آقای بدر صالحیان بد صالحیان - چون بحثی که ایشان می‌فرمایند مورد علاقه بنده است با کمال میل وقت را میدهم و سؤالی از دولت دارم که تقدیم میکنم.

سعیدوزیری - اجتماع دهقانی سال گذشته را تا حدودی که بنده اطلاع دارم از نظر تاریخ شاید چنین اجتماعی هزاران سال پیش یا ۲۵۰۰ یا ۳۰۰۰ سال پیش در چمن زار کاندوانا آنطوریکه مورخین نوشته‌اند در شکارگاه یا نزدیک کاخ آپادانا و با اخیراً در دست معان در زمان نادرشاه انجام گرفته بود که نمایندگان قشرهای وسیع ملت پادشاه و شاهنشاهی را در بر گرفتند و با صحبت کردند در میان ملت ایران این بی سابقه بوده است اما اجتماع سال گذشته در مملکت ما از بسیاری جهات از جهت مفهوم و محتوی بسیار بی سابقه بود برای اینکه در آن اجتماعات بزرگ پادشاهان روی اصول پادشاهی و منافع شاهنشاهی خودشان صحبت میکردند ولی در اجتماع گذشته شاه ما صرفاً بر اساس منافع مردم، منافع زحمتکشان و دهقانان و کارگران و زنان ایران صحبت کردند (صحیح است) این کار شاه ما بی سابقه است و قطعاً روزگار چنین چیزی را دیگر ثبت نخواهد کرد فقط يك بار میشد ثبت بکنند و به همین دلیل است که عرض میکنم پادشاه ما بعنوان یکی از شجاعترین قیافه‌های تاریخ تجلی کرد (صحیح است) از

جهت اینکه پادشاه ما هم خودش میدانست و هم ناظران با طرف و بیطرف میدانستند که پادشاه با اعلام و عرضه کردن چنین انقلابی در حقیقت نبرد و مبارزه سنگینی را با نیروهای ارتجاع داخلی و خارجی و مخالفین اصلاحات و عوام فریبان و انحصار طلبان و کسانی که تمام امتیازات را مخصوص خودشان میدانستند و تمام کسانی که بهیچ عنوانی حاضر و مایل نبودند که در این مملکت چنین تحولی بشود و تعداد آنها هم کم نبود، پادشاه مبارزه علنی را از روبرو با آنها اعلام میکرد (صحیح است) و این مستلزم عالیترین و مهم‌ترین نوع شجاعت بود عالیترین حد جرات و جسارت بود که چون چنین شجاعت در راه آسایش و رفاه و آزادی اکثریت ملت ایران انجام میگرفت و دست خدا بر سر این جماعت بود، خدا و نیروی ملت از شاه حمایت کردند و شاه علیرغم تمام مخالفین، تمام بدخواهان با اتفاق ملتش پیروز شدند (صحیح است) اجازه بدهید عرض کنم که پیروز شدیم ولی این انقلاب، بعدها با گفتن اینکه در مملکت انقلابی انجام شده انقلاب شاه و ملت و بعضیها می‌آیند تند تند میگویند انقلاب شاه و ملت این کافی نیست، بسیاری از دستگاهها اجازه بدهید بگویم بعضی از دستگاهها هستند که شاید این مفهوم و این معنی را درک نمیکنند، فقط دلشان را خوش کرده‌اند که بگویند ما در زمان انقلاب شاه و ملت هستیم طرفدار هستیم نه این صحیح نیست هستند دستگاههایی که خوب کار نمیکنند و فقط با لقلقه لسان میگویند و اینکار را میکنند، هنوز در دستگاهها مأمورانی هستند که میگویند (چهار پنجم) کارهای مملکت را ما انجام میدهم، هنوز چهار پنجم کارها را بر کرده مأمورانی گذاشته‌اند که سه سال پیش هم بوده‌اند و بنظر بنده این کار نمیتواند عملی باشد، آنروز تمام نمایندگان محترم ابراز علاقه کردند باینکه انجمنهای شهر باید منحل بشود، این مسئله تصادفی نیست این جبر زمان است، این خاصیت انقلاب است (صحیح است) برای اینکه نمایندگان که این جانشسته‌اند محصولات بی‌غل و غش این انقلاب هستند، اینها بخوبی میدانند و میفهمند چه چیزی در مملکت لازم است اینها بخوبی میدانند که دیگر با کج داور و مرزب نمیشود کار را با سامان رساند اینها

خوب می‌فهمند که نمی‌شود با آلات و ابزار گذشته کار کرد و بعد امیدوار بود که گویا انقلاب پیش میرود و البته در رأس تمام کارها شاهنشاهی که انقلاب را بوجود آورده‌اند، رهبری کرده‌اند هم اکنون با مراقبت مستمر پی گیر نظارت میکنند، مراقبت میکنند و دلخوشی ملت هم همین است، دلخوشی مردمی که از این انقلاب باید بهره مند بشوند و شده‌اند همین است ولی این کافی نیست برای اینکه تمام افراد در تحت این رهبری باید وظیفه‌شان را بدرستی انجام بدهند و از اینها بنده بعنوان يك فردی که خودم را محصول این انقلاب شاه و ملت میدانم بخودم حق میدهم که بعنوان یکی از عصاره‌های بیست و دو سه ساله مملکت میتوانم اعلام بکنم باین افراد که متوجه کارهای خودشان باشند، حیفاست در چنین موقعیتی که در دسترس مملکت است بخوبی انجام وظیفه نکنند، من در اینجا سر بسته گفتم و اسم نمیدهم و میگذرم و همچنانکه در مورد اینها گفتم از مجریان اوامر شاه، از مجریان بسیار صدیق و صمیمی اصول انقلاب شاه ما هم باید بدینکی یاد کنیم و تجلیل کنیم اگر حمل بردوستی و آشنائی نشود من اینجا اخلاقاً خود را ملزم میدانم که از نخست وزیر فعلی آقای علم که واقعاً بعنوان يك سرباز فداکار در اختیار انقلاب بزرگ شاه و ملت قرار گرفت تجلیل کنم و بخوبی یاد کنم همچنان که از مجریان بسیار صدیق و وفادار اصلاحات ارضی چه وزیر کشاورزی سابق و چه وزیر کشاورزی فعلی که با نهایت قدرت و واقع بینی هر دو با صداقت خدمت کرده و میکنند اشاره کنم و تجلیل کنم (صحیح است) نمونه‌اش را میتوانم بگویم و اشاره بکنم به نطق دیروز وزیر کشاورزی تیمسار سیه‌پدر باحی سرباز صدیق شاه که صمیمانه و رسماً مرگ و فنا و نابودی فتوای الزم را بیکبار دیگر اعلام کرد مطالب دیگری هم هست که بنده قصد داشتم وارد آن بحث بشوم ولی معلوم میشود که وقت اجازه نخواهد داد که بنده این صحبت‌ها را بکنم اشاره مختصری میکنم و میگذرم و آن این است که باید تمام مردم ایران متحد باشند تمام اصلاح طلبان متحد باشند و يك اتحاد عظیم ملی را در يك صفوف متشکل و متحد ملی گرد بیاورند و این انقلاب را از پیش ببرند (صحیح است) این مجلسی که ما الان داریم آنطور که بنده می‌بینم خوشبختانه

يك مظهری از این وحدت ملی هست از صدر تا ذیل و از راست به چپ و از چپ بر آست چنین است (صحیح است) و همچنین برای شخص من بسیار مایه خوشحالی است از اینکه واقعاً جمع دیگری از دوستان یعنی کسانی که علاقه و اشتیاق بکار متشکل حزبی داشته‌اند بعنوان حزب جدیدی دور هم جمع شده‌اند بعنوان حزب ایران نوین و بر برای شخص من بسیار مایه امیدواری است که مکتب رجال خواهد بود و مکتبی خواهد بود که افرادی را با دکتربین صحیح و آماده باین مملکت عرضه بکند مفهوم مخالفی نمیتواند این حرف داشته باشد، یعنی در کانون‌های دیگر، جاهای دیگر هم مردان و زنان وطن پرستی هستند که خودشان را آماده میکنند، بهر حال میخواهم عرض کنم بمصدق عیب او جمله بگفتمی، هنرش نیز بگو اگر انتقادی از ناسامانیهای بعضی از دستگاهها بطور سر پوشیده کردم میخواهم عرض کنم زمیندهای امیدبخش مطلب فراوان تر و پر رنگ تر است بسیاری از کارها انجام گرفته و یاد در شرف انجام گرفتن است که ما را بیشتر امیدوار می‌کند به پیروزمند شدن و نتیجه بخش شدن انقلاب و بنده این جا توصیه میکنم دستگاههای رهبری کننده‌ی تعلیمات و تبلیغات مملکت که از جوانها و تحصیل کرده‌ها و آتھائی که واقعاً شعله‌های انقلاب ملی در وجود آنها خاموش نشده است با آنها طوری معامله کنید و از وجود دخترها و پسرهای محصول این انقلاب، محصول این زمان طوری واقعاً استفاده کنید که اینها میخواهند استفاده برسانند و باز هم کارها را منحصر و محصور نکنید در بین افرادی که عادت کرده‌اند به سبک نوگرمشی و تملق گفتن یا به سبک محافظه کاری حیفاست در زمانی که ما پادشاهی داریم که گفت برای من سلطنت بر ملتی محروم و فقیر افتخار ندارد و آن را عملاً ثابت کرد یعنی از روبرو با نیروی اهریمنی اعلان جنگ داد و واقعاً ثابت کرد که مایل و حاضر نیست که با این وضع باین کار ادامه بدهد بلکه میخواهد با افتخار سلطنت و رهبری بر افتخاری داشته باشد (صحیح است) و خوشبختانه این افتخار را ملت در ساعت‌هایی که شاید در همین ساعت بود که شاهنشاه نطق انقلابی و تاریخی را میفرمودند این افتخار

از درو دیوار بیای ایشان میریخت و میبارید در چنین موقعی حیف است افرادی باشند که مقامات و کالت بنا وزارت را با محافظه کاری و ملاحظه کاری در اختیار بگیرند که مبادا بهشان خطری بر بخورد و بگویند میخواهم در معرض خطر و ریسک قرار بگیریم ، چه خوب است که واقعا با فرا گرفتن تمام موارد انقلاب شاه و ملت آنها هم برای حفظ مقاماتشان آنقدر دست و پا نکنند ، جوانهای مملکت عناصر انقلابی و وطن پرست این مملکت را واقعا بکار بگذارند و از وجودشان استفاده نکنند ، دیگر صحیح نیست که از دستگاههای تبلیغاتی ما با ازادبو های ما تصنیف مرحوم عارف را بشنویم که دل هوس سبزه و صحرا ندارد ، چرا ندارد بلکه بسیار هم دلهای ما هوس سبزه و صحرا میکند این موسیقی وطن ما است که جوانهای ما را از شور و انقلاب هستند و در این دوران سازندگی و آبادی مملکت میل دارند شرکت کنند و بسیار اشتباه و خطاست که اگر ما خیال بکنیم با آلات و ابزار کهنه میتوانیم دنیای بهتر و جوان تری بسازیم (نمایندگان - کاملا صحیح است احسنت)

۴- بیانات قبل از دستور آقای معتمدی (ضمنادو سؤال هم تقدیم نمود)

رئیس - آقای معتمدی - بنده قبل از اینکه غرض اصلی را شروع بکنم لازم میدانم که دو موضوع را بعرض نمایندگان محترم مجلس شورای ملی برسانم ، بطوری که خاطر نمایندگان محترم مستحضر است ساعت نه و نیم بعد از ظهر روز سه شنبه سوم دی ماه ۱۳۴۲ آقای علی همدانیان مدیر عظیم ترین کارخانه نساجی ایران در اصفهان بمرض سگته در گذشت (نمایندگان - خدا رحمتش کند) آقای علی همدانیان مردی بود بسیار مبتکر ، توانا ، فعال که از صفر شروع کرد (پاینده - پول دارد) و بعد بقول آقای پاینده یکی از ثروتمندترین مردان این کشور شد و این ثروت را در سایه فعالیت کاروانترژی بدست آورد نه از طریق سفته بازی و کلاهبرداری و کارهای نامشروع ، آقایان نمایندگان من حق دارم یک ربع ساعت صحبت کنم این کسی است که مورد عنایت و تفقد شخص اول مملکت بوده و جادارد که در این مجلس از او تجلیل بشود او مرده است ولی میبایست خدمتگزاران مملکت را تجلیل بکنیم تا نظایر شان زیاد بشود کارخانہ همدانیان شهنیاز اصفهان ۴۰۰۰ کارگردارد و در حدود

۱۲۰۰۰ نفر از قبل این مرد نان میخورند کارخانه شهنیاز از ۵۰۰۰۰ دوک شروع کرده و امروز ۶۰۰۰۰ دوک ریسنده کی دارد و ۱۳۰۰۰ دستگاه بافندگی . تنها مردی بود که پول و وام از دولت نگرفت آخرین حسابش را که رسیدگی کردند ۳۵۰۰۰۰ تومان وام گرفته بود و محلش را هم داشت و دارد . آقای همدانیان رئیس سندیکای کارفرمایان سه کارخانه سیمان ، صنایع پشم زاینده رود را اداره میکرد و طوری بود که هر هیأت اقتصادی که از خارج بایران میآمد دولتها برای نشان دادن قدرت صنعتی ایران آنها را اصفهان می فرستادند و از کارخانجات او دیدن میکردند متأسفانه او بعد از در گذشت زن و فرزندى نداشت و بیسم آن می رفت که این واحدهای صنعتی متوقف بشوند ولی با جدیت آقای مهندس پارسا استاد از اصفهان این کارخانجات بنحو شایسته ای بکار خودش ادامه داد و بوضع عادی خودش برگشت (دکتر اسفندیاری - مالیات بر ارزش زاهم و ز ته اش می پردازد)

مطلب دوم مر بوط است بکارخانه زاینده رود اصفهان که چند ماه است در حال وقفه و تعطیل است و ۱۵۰۰ کارگر این کارخانه الان در این سرمای زمستان بلا تکلیف و مستأصل هستند در کارخانه زاینده رود هفته گذشته سه نفر کار بگر بردود گفتند (عده ای از نمایندگان - چهار نفر) نمایندگان کارگران زاینده رود هم الان در مجلس شورای ملی متحضر هستند کی باید بوضع اینها رسیدگی کند؟ (یکی از نمایندگان - نماینده اش) این واحدهائی که در تهران بنام کمیسیون دائم نظارت بر صنایع ، اطاق صنایع و معادن ، بانک توسعه صنعتی و معدنی ، بانک اعتبارات صنعتی سازمان برنامه ، سازمان مدیریت و وزارت اقتصاد ، اداره کارخانجات ملی ، شرکتهای کارخانجات دولتی ماده ۴۶ قانون کار و وظائف آنها در کجا و کی باید بمرحله اجرا در آید این کمیسیونها این تشکیلاتی که داده شده برای چیست؟ چرا اینها بوضع کارخانجات رسیدگی نمیکنند؟ چرا این مدت بولهای که با وجود این کمیسیونها داده شده بمصارف واقعی نرسیده ، پس فایده این کمیسیونها چیست؟ بنده در این باره سئوالی از دولت کرده ام و تقدیم مقام ریاست میکنم که زودتر وزیر مر بوطه بیاید اطلاع بدهد که چرا این کارخانه متوقف شده و چه فکری برای بکار انداختن این کارخانه و کارگران بیچاره کرده اند . مطلب دیگر

مر بوط است بپرق اصفهان که متأسفانه با اینکه در ۳۰۰۰ روز گذشته صحبتی در این باره شد شرکت برق آنجا مبلغ ۴۵۰۰۰ ریال از مردم باصلاح اصفهانی بسوز میگیرد بدون اینکه سهمی بدهد بدون اینکه بنام وام بحساب بیاورند این پول ها را میگیرند و مردم را بستوه آورده اند بنده در سازمان برق ایران از آقای مهندس یمین افشار که رئیس این کار هستند خواهش میکنم زودتر بروند این شهر تاریخی را از این وضع فلاکت بار برق و این افضاحی که مدبر عامل آنجا بوجود آورده نجات بدهند که باعث آبروریزی مادر مقابل داخلی ها و خارجی های بیشتر از این نشود روز دهم آذر ماه در جلسه علنی مجلس از آقای وزیر دادگستری خواهش کردم لایحه اصلاحی قانون تجارت را بیاورند و تا بحال نیاورده اند و قبی دستگاهها و مردم بینند و زرا و مسئولین امر به پیشنهاد نمایندگان توجه سریع نمی کنند باعث تکث و بطوء کارها می شود بنا بر این بنده مجددا خواهش می کنم آقای وزیر دادگستری هر چه زودتر لایحه اصلاحی قانون تجارت را بیاورند که باین وضع خاتمه داده بشود آقای ریگی هم گو یا خواهش کردند در این موقع از اولیای امور خواهش شود مردم تهران را نیز از شر این برق های خصوصی نجات بدهند و این مطلب مبتلا به تمام مردم مملکت است . مطلب دیگر مر بوط است بدسپاه دانش بطوری که آقایان نمایندگان محترم مستحضر هستند یکی از همواد ششگانه پیشنهادی اعلیحضرت همایونی تشکیل سپاه دانش است که بسیار مسأله مهم و قابل توجهی در کشور میباشد و تاجائی که ما سراغ داریم چنین اقدام تاریخی در ایران تا حال نشده است زیرا روستاهای ما بیسواد بودند از موقع تشکیل سپاه دانش تا حال در حدود ۲۰۰ هزار نفر در مملکت شروع به تحصیل کرده اند و در امور بهداشت هم مؤثر بودند مدرسه در روستاها ساخته شده و بسیار مفید بوده است اما با تمام این فوایدی که دارد بهیچوجه نباید باعث ناراحتی عده زیادی از جوانان دیپلمه مملکت بشود بطوریکه اطلاع دارید ۳۵۰۰ جوان دیپلمه الان در کشور بلا تکلیف هستند و وزارت فرهنگ تقاضا کرده که ۷۰۰۰ نفر برای سپاه دانش آماده بشود ۳۵۰۰ نفر قرار برده اند و ۳۵۰۰ نفر برای ۵ ماهه بلا تکلیف نگاه داشته اند بنده با مقامات مسئول انتظامی تماس گرفتم می گویند ما ارتباطی نداریم وزارت فرهنگ خواسته است

که بدسپاه دانش توسعه بدهد این راهمه نمایندگان قبول دارند و ملت ایران هم حسن استقبال و تجلیل کردند ولی می بایست موقعیکه می خواهند سپاه دانش را توسعه دهند لاقلا موجبات کار را نیز فراهم کنند نه اینکه ۳۵۰۰ نفر دانش آموز را که می خواهند تحصیل کنند یا میخواهند کار بکنند بامی خواهند به خارج از مملکت بروند در مملکت بلا تکلیف بمانند الان اینها هر روز در تهران اینطرف و آنطرف میروند و متأسفانه جوانان می شنوند بنده در این باره هم سئوالی از وزارت فرهنگ کرده ام این را هم تقدیم می کنم که آقای وزیر فرهنگ بگویند برای این ۳۵۰۰ نفر چه فکری کرده اند و آیا بهتر نبود قبل از اینکه میخواستند اینها را ببرند موجبات آموزشی آنان را فراهم می کردند و بعد بخدمت میبردند .

معتمدی - طوماری است آراهالی لنجان اصفهان رسیده که تقاضای فرمانداری کرده اند و پیشنهاد کرده اند مبار که مر کز لنجان بشود این را هم تقدیم مقام ریاست می کنم که در موقع تقسیمات کشور مورد توجه قرار بدهند .
معتمدی - نامه ای است از کارگران زاینده رود که الان در مجلس متحضر هستند و کارخانه هم تعطیل است . و کارگران هم در نهایت سختی بسر میبرند این را هم تقدیم مقام ریاست میکنم و تقاضا میکنم که دستور بدهند وزیر مر بوطه هر چه زودتر جواب بدهند دیگر عرضی ندارم معذرت میخواهم .

رئیس - آقای کیهان یغمائی - بنده معذرت میخواهم از مقام ریاست چون کار زیاد در دستور داریم از نوبت خود صرف نظر میکنم (بانو تربیت - آقای همدانیان چه چیز به خیر به داده به خیر به چه داده به شیر و خورشید چه داده؟)
۵- طرح و تصویب فوریت لایحه تشکیل شهرداریها و انجمنهای شهر

رئیس - فوریت لایحه قانون شهرداریها و انجمنهای شهر مطرح است قرائت میشود .
(بشرح زیر قرائت شد)
ساحت مقدس مجلس شورای ملی .
در اجرای منویات مبارک اعلیحضرت همایون شاهنشاه و بر نامه دولت در توسعه اصول دمو کراسی و سپردن

کارهای محل یا محل دولت اهتمام لازم را نموده و مینماید چنانکه لایحه قانونی تشکیل انجمنهای ده برای تأمین اصلاحات اجتماعی و عمران دهات طبق ماده واحده قانون مربوط به تصویب بنامها برای تصویب تقدیم گردید و لایحه قانونی تشکیل انجمنهای ایالتی و ولایتی نیز جداگانه تقدیم مجلس شورای ملی شد که نمایندگان محترم با تصویب فوریت آن علاقه خود را نسبت به تصویب آن ابراز نمودند اینک در تکمیل لوایح مزبور لایحه قانونی شهرداری و تشکیل انجمنهای شهر را نیز باین وسیله تقدیم مینماید. بطوری که خاطر نمایندگان محترم مستحضر است قانون فعلی شهرداریها مصوب ۱۱ تیر ۱۳۳۴ مشتمل بر ۹۵ ماده به تصویب کمیسیون مشترک مجلسین رسیده است. لایحه مزبور در دوره سوم مجلس سنا مورد بررسی واقع شد و پس از اصلاح و تصویب به مجلس شورای ملی ارسال گردید. در دوره نوزدهم مجلس شورای ملی نیز شور اول آن تمام شد و پیش از آنکه مورد شور دوم قرار گیرد در دوره قانونی مجلس خاتمه یافت از آن تاریخ تا بحال با تجاری که در اجرای قانون فعلی بدست آمده و اطلاعاتی که در این قسمت در وزارت کشور جمع آوری گردیده و نظراتی که کارشناسان نسبت به تکمیل آن داده اند و نواقصی که در قانون فعلی بنظر رسیده است تجدید نظر کلی و تهیه قانون جدید و جامعی که انجمنهای شهر را بر پایه های محکمی استوار و وظایف و تکالیف شهرداریها را طبق اصول مترقیانه امروزی از هر جهت روشن و معلوم نماید لازم بنظر رسید از اینرو در وزارت کشور مطالعات مفصل و دقیقی با جلب نظر مطلعین برای تهیه لایحه قانونی جامعی برای شهرداریها و تشکیل انجمن های شهر بعمل آمد و اینک لایحه مزبور را که در ۲۰۵ ماده و ۸۱ تبصره تهیه شده است با قید یک فوریت پیشنهاد مینماید که بجای لایحه قانونی سابق مورد رسیدگی و تصویب نمایندگان محترم قرار گیرد.

مصطفوی - بنده موافقم.
رئیس - اگر مخالفی نیست رأی میگیریم خانمها و آقایانی که با فوریت این لایحه موافقت قیام فرمایند

(اکثر برخاستند) تصویب شد به کمیسیون کشور ارجاع میشود.
۶ - طرح و تصویب یک فوریت لایحه تأسیس کارخانه سموم دفع آفات نباتی
رئیس - فوریت لایحه تأسیس کارخانه سموم دفع آفات نباتی مطرح است قرائت میشود.
 (شرح زیر خوانده شد)
 ساحت مقدس مجلس شورای ملی بمنظور تهیه سموم مورد احتیاج دفع آفات کشور در نظر است با استفاده از قانون جلب سرمایه های خارجی شرکتی با کمک اعتبارات بنگاه شیمیائی وزارت کشاورزی و سازمان مرکزی تعاونی روستائی و شرکت خلرجی که بموجب تصویب نامه ۴۲۶۳۲ - ۱۲ - ۸ - ۴۲ هیئت وزیران طبق قانون جلب سرمایه های خارجی اجازه سرمایه گذاری در ایران دارد تشکیل تا احتیاجات کشور بتدریج در داخل تهیه شده و در دسترس کشاورزان گذارد باین ترتیب علاوه بر اینکه از لحاظ بهای فروش سود مصرف کنندگان خواهد بود از خروج مبلغی ارزش هم صرفه جوئی خواهد شد چون در نظر است قسمتی از اراضی و تأسیسات بنگاه شیمیائی وابسته بوزارت کشاورزی موجود در کرج ارزیابی و بحساب سرمایه شرکت منظور شود و مستلزم تحصیل مجوز قانونی است علیهذا ماده واحده زیر را تقدیم و تصویب آنرا با قید یک فوریت تقاضا دارد - وزیر کشاورزی - از طرف وزیر دارائی - نخست وزیر

ماده واحده - بوزارت دارائی اجازه داده میشود معادل ۲۵ میلیون ریال از اراضی و تأسیسات و ماشین آلات بنگاه شیمیائی وابسته بوزارت مذکور در شهرستان کرج را که از طریق کارشناسان منتخب از طرف وزارت کشاورزی ارزیابی می شود جهت تأسیس کارخانه بمنظور تهیه و ساخت سموم مربوط به دفع آفات نباتی در ایران با مشارکت سازمان مرکزی تعاونی روستائی و یک شرکت خارجی که طبق قانون جلب سرمایه های خارجی حاضر بد سرمایه گذاری در ایران باشد سرمایه گذاری نماید. وزیر کشاورزی - از طرف وزیر دارائی - نخست وزیر.

رئیس - فوریت این لایحه مطرح است اگر نظری نسبت به فوریت نیست رأی میگیریم - خانمها و آقایانی که

موافقت قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد به کمیسیونهای مربوط ارجاع میشود.
۷ - تقدیم یک فقره لایحه تصویب نامه ای بوسیله آقای وزیر کشاورزی
رئیس - آقای وزیر کشاورزی.
وزیر کشاورزی - بنده تشکر می کنم از نمایندگان محترم مجلس که موقعیت را تشخیص دادند و فوریت لایحه را تصویب فرمودند بنده بنابر این توضیحی ندارم که در این باره بدهم فقط تشکر می کنم ضمناً یک تصویب نامه ای است که به تصویب هیئت دولت رسیده و امروز تقدیم مقام ریاست می کنم این لایحه مربوط است به معافیت کشاورزان که برابری قانون اصلاحات ارضی در منطقه زلزله زده قزوین احراز مالکیت کرده اند از پرداخت قسط اول یعنی یکسال با تا به معافیت میدهم و آغاز اقساط آنها از شهریور ماه سال ۱۳۴۳ خواهد بود.
دکتر موتی - از طرف کشاورزان قزوین تشکر می کنم.

۸ - معرفی آقای مهندس خدیوی بمعاونت وزارت کشاورزی بوسیله آقای وزیر کشاورزی
وزیر کشاورزی - با اجازه مقام ریاست و نمایندگان محترم مجلس آقای مهندس خدیوی را بسمت معاون پارلمانی وزارت کشاورزی معرفی می کنم (مبارک است).
۹ - طرح گزارش کمیسیون بودجه راجع باعتبار ساختمانهای نیمه تمام ژاندارمری کل کشور و ارجاع به مجلس سنا

رئیس - گزارش کمیسیون بودجه راجع به اعتبار ساختمانهای نیمه تمام ژاندارمری کل کشور مطرح است قرائت میشود (شرح زیر خوانده شد).

گزارش از کمیسیون بودجه به مجلس شورای ملی کمیسیون بودجه در جلسه چهاردهم دیماه ۱۳۴۲ با حضور آقایان برزگر معاون وزارت دارائی، فراهودی معاون وزارت کشور لایحه شماره ۲۹۰۱۴ دولت را که طبق ماده واحده مصوب ۲۰ آذرماه ۱۳۴۲ تقدیم شده بود مطرح و شرح زیر تصویب نمود اینک گزارش آنرا تقدیم مجلس شورای ملی مینماید.

ماده ۹ - ژاندارمری کل کشور مکلف است مبلغ ۳۷۸۰۰۰۰۰ ریال مانده اعتبار سری سال ۱۳۳۹ خود را که در بانک سپه موجود است بخزانة داری کل برگشت دهد.

ماده ۳ - بوزارت دارائی اجازه داده میشود پس از برگشت مبلغ ۳۷۸۰۰۰۰۰ ریال بالا معادل مبلغ مزبور از محل درآمد عمومی با اختیار ژاندارمری کل کشور بگذارد که با رعایت مقررات بمصرف ساختمانهای نیمه تمام برسانند.
ماده ۳ - ژاندارمری کل کشور اجازه داده میشود مبلغ ۲۵۰۵۰۰۰۰۰ ریال صرفه جوئی اعتبار سری بودجه تفصیلی سال ۱۳۴۰ خود را از اعتبار مذکور کسر و عیناً باعتبار ماده ۱۳ هزینه های عمرانی و تولیدی سال جاری ژاندارمری کل کشور و جهت تکمیل ساختمانهای نیمه تمام مورد نظر اضافه نماید.

مواد فوق که لایحه آن طبق ماده واحده مصوب ۲۰ آذرماه ۱۳۴۲ تقدیم شده تصویب میشود.
مخبر کمیسیون بودجه - مهندس عبداللہ والا
رئیس - کلیات لایحه مطرح است اگر نظری نیست راجع به ورود در شور مواد رأی میگیریم (اظهاری نشد) خانمها و آقایانی که با ورود در شور مواد موافقت خواهند

می کنند قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده اول مطرح است قرائت میشود (شرح زیر خوانده شد).

ماده ۹ - ژاندارمری کل کشور مکلف است مبلغ ۳۷۸۰۰۰۰۰۰ ریال مانده اعتبار سری سال ۱۳۳۹ خود را که در بانک سپه موجود است بخزانة داری کل برگشت دهد.
رئیس - در ماده اول نظری نیست (اظهاری نشد) خانمها و آقایانی که با ماده اول موافقت قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده دوم مطرح است قرائت میشود (شرح زیر خوانده شد).

ماده ۳ - بوزارت دارائی اجازه داده میشود پس از برگشت مبلغ ۳۷۸۰۰۰۰۰۰ ریال بالا معادل مبلغ مزبور از محل درآمد عمومی با اختیار ژاندارمری کل کشور بگذارد که با رعایت مقررات بمصرف ساختمانهای نیمه تمام برسانند.

رئیس - در ماده دوم نظری نیست (اظهاری نشد) خانمها و آقایانی که با ماده دوم موافقت قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده سوم مطرح است قرائت میشود (شرح زیر خوانده شد).

ماده ۳ - ژاندارمری کل کشور اجازه داده میشود مبلغ ۲۵۰۵۰۰۰۰۰ ریال صرفه جوئی اعتبار سری بودجه

تفصیلی سال ۱۳۴۰ خود را از اعتبار مذکور کسر و عیناً باعتبار ماده ۱۳ هزینه های عمرانی و تولیدی سال جاری ژاندارمری کل کشور و جهت تکمیل ساختمان های نیمه تمام مورد نظر اضافه نماید. موافق که لایحه آن طبق ماده واحده مصوب ۲۰ آذرماه ۱۳۴۲ تقدیم شده تصویب می شود.

رئیس - نسبت به ماده سوم نظری نیست؟ (اظهاری نشد) خانمها و آقایانی که با ماده سوم موافقت قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. در کلیات آخر نظری نیست؟ (اظهاری نشد) برای اظهار نظر و ملاحظات بمجلس سنا فرستاده میشود.

۹۰ - تقدیم يك فقره لایحه تصویب نامه ای بوسیله آقای معاون وزارت کشور

رئیس - آقای فرهودی

معاون وزارت کشور - بنده اجازه می خواستم از توجه نمایندگان محترم نسبت به تصویب يك فوریت لایحه قانونی شهرداریها و هم چنین تصویب لایحه مر بوط به ژاندارمری تشکر کنم و در عین حال با اجازه آقایان محترم در اجرای قانون بیستم آذرماه يك تصویب نامه که مربوط است به فروش ده هزار متر مربع از اراضی میدان جلالیه به شهرداری تهران برای ایجاد تأسیسات عمومی از قبیل پارک و میدان محل فروش خواربار تقدیم میشود.

۹۱ - تقدیم يك فقره لایحه بقید يك فوریت بوسیله آقای وزیر کار

رئیس - آقای وزیر کار

وزیر کار - با اجازه جناب آقای رئیس همانطوریکه خاطر نمایندگان محترم مستحضر است در چند سال اخیر که مملکت ما روتوسعد صنعتی میرفت عده ای معدود و بعضی از اشخاص که روحیه صنعتی نداشتند وارد کارهای صنعتی شدند ولی بعلت وارد نبودن به صنعت و عدم مدیریت در جریان کار مقدار زیادی از بانک ها قرض گرفتند و نتوانستند آنطوریکه باید کارخانه هارا اداره بکنند در نتیجه روز بروز میزان قروض این قبیل کارخانجات اضافه شد و در نتیجه هیچوقت نتوانستند کارخانه را بصورت صحیحی اداره کنند در نتیجه بدقولی یا بدعمل کردن این آقایان کارخانجات صحیح و اصولی مملکت دچار کودی شدند که بانک ها و مؤسسات اعتباری حاضر به دادن وام به کارخانجات

نمیشدند برای اینکه تصور اینکه بعضی از کارخانجات خوب اداره نشده بود سایر کارخانجات هم باینصورت در بیاید و از جهت استرداد و پرداخت قروض کارخانه دچار منقیه نشود در نتیجه کارخانجاتی که با ارز کشور خریداری شده بود در حقیقت بصورت آهن پاره ای درآمد چون کارخانه وقتی مفید است که از آن بهره برداری شود چون استرداد این گونه وامها از طرف بانک هائی که قرض داده بودند امکان نداشت و صدور اجرائیه و بعضی اقداماتی که بعمل می آمد موجب تعطیل کارخانه و در نتیجه بیکاری عده زیادی از کارگران میشد و تا کنون هم قانونی وجود نداشت طرحتی باین فوریت تقدیم میشود برای جلوگیری از تعطیل این گونه کارخانجات در این طرح پیش بینی های لازم شده که هیئتی مرکب از نمایندگان وزارت اقتصاد و وزارت کار و سازمان برنامه تشکیل میشود که این هیئت در این گونه موارد که در قانون پیش بینی شده اگر کارخانه تعطیل شود این هیئت کارخانه را اداره خواهد کرد و مؤسسات اعتباری دولت و خصوصی وامی خواهد داد که کارخانه را بصورت صحیح در بیاورد و اگر لازم باشد اقدامات قانونی در مورد صدور اجرائیه باموارد دیگری که پیش بیاید بکند که منجر به تعطیل کارخانه نشود (احسن - خیلی متشکریم) این لایحه را حضور مقام باست تقدیم میکنم و استدعا میکنم با فوریت آن موافقت فرمایند (صائب - ژو فوریت پیشنهاد بکنید) اجازه فرمایند که در کمیسیون مطرح بشود و من استدعا دارم که در کمیسیون حق تقدیم قائل بشوند (احسن - باریک الله)

۹۲ - شور اول گزارش کمیسیون کشور راجع بتمدید اجرای قانون امور اجتماعی و عمرانداهات

رئیس - گزارش کمیسیون کشور راجع به تمدید اجرای قانون اصلاح امور اجتماعی و عمرانداهات مطرح است که قرائت میشود (بشرح زیر خوانده شد).

گزارش از کمیسیون کشور بمجلس شورای ملی

کمیسیون کشور در جلسه هفدهم به ماه ۱۳۴۲ با حضور آقای فرهودی معاون وزارت کشور لایحه شماره ۱۳۳/۸۲۴ دولت را که طبق ماده واحده ۲۰ آذرماه ۴۲ تقدیم شده بود مطرح و بشرح زیر تصویب نمود اینک گزارش آنرا تقدیم مجلس شورای ملی مینماید:

ماده واحده - بوزارت کشور اجازه داده میشود قانون اصلاح امور اجتماعی و عمرانداهات مصوب مرداد ماه ۱۳۳۵ که اعتبار قانونی آن در آخر سال ۱۳۳۹ منقضی گردیده است کماکان ناصوب قانون جدید اجرائه نماید. تبصره - وزارت کشور مکلف است قانون جامع اصلاح امور اجتماعی و عمرانداهات را که مبنی بر آزمایشهای انجام یافته باشد در ظرف سه ماه تهیه و جهت تصویب مجلسین تقدیم نماید.

مخبر کمیسیون کشور - حسام الدین رضوی رئیس - کلیات لایحه مطرح است آقای دکتر الموتی بعنوان مخالف صحبت میکنند بفرمائید.

دکتر الموتی - بنده با این لایحه تقدیمی وزارت کشور مخالف هستم و مخالفت بنده جنبه اصولی دارد برای اینکه معتقدم باتشکیل يك بنگاه کوچک بنام بنگاه عمران نمیشود بوضع عمرانی پنجاه هزاره که بیش از ۱۵ میلیون مردم ایران در آن زندگی میکنند رسیدگی کرد (صحیح است - صحیح است) نمایندگان محترم باید توجه فرمایند که ما معتقدیم نمایندگان انقلابی هستیم نمایندگان انقلاب مقدسی که شالوده و اساسش بر روی زندگی روستاها و طبقه ضعیف اجتماع ما استوار است (صحیح است) شما چطور میخواهید ساکنین دهات ایران یعنی اکثریت ملت ایران را که در پنجاه هزار قریه زندگی میکنند با يك بنگاه کوچک و سایل بسیار ابتدائی اداره بکنید آقای مصطفوی نائینی و بنده مدتی در این بنگاه سمیت داشتیم بنده میخواهم بعرضتان برسانم که این بنگاه و امثالهم نمیتواند شالوده اساسی برای دهات ایران بریزد بنده چون اتفاقاً حوزه انتخابیهام رودبار الموت و طارم از پانصدده تشکیل میشود و خودم را نماینده دهقانان میدانم در ظرف این دهسالی که بنگاه عمران حیات داشته بعرضتان میرسانم کوچکترین آثار عمرانی از این بنگاه در این پانصدده نبوده خوب بود می آمدند بما گزارش میدادند که چطور يك بنگاه عمرانی میخواهد پنجاه هزاره را آباد کند و زندگی پانزده میلیون دهقان و کشاورز ایرانی را دچار تحول بکند شأن هر انقلابی در دنیا مشخص و معین است ما اگر تاریخ انقلابات دنیا را مطالعه بکنیم می بینیم وقتی انقلاب کبیر فرانسه بوقوع عیبوست يك طبقه نوئی، طبقه متوسط،

طبقه بورژوا در فرانسه بوجود آمد و انقلابیون بر نامه های خود را برای بالا بردن سطح زندگی آن طبقه از مردم قرار داده بودند ما هم نمایندگان انقلابی هستیم بعد از يك انقلاب مقدسی که در ششم بهمن بر بفری شاهنشاه در این مملکت شده که اساس آن نجات زحمتکشان ملت ایران است شأن مجلس در این است که اکثر برنامه هایش در جهت رفاه و آسایش طبقه زحاک و کارگر و طبقات ضعیف اجتماع ما باشد (صحیح است، احسن) در گذشته اگر گروههای مختلفی بنام فتودال بودند و دخان بودند و دفاع از منافع طبقاتی خودشان میکردند شاید بنا به ایرادی نبود ولی بما خیلی ایراد است که بنشینیم اینجا و زندگی پانزده میلیون دهقان ایرانی را از یاد ببریم در تمام این دهاتی که بنده امسال در تاسیستان رفته بودم و بررسی میکردم در پانصدده به پنجاه هزاره اشاره نمیکنم برای اینکه آمار دقیق ندارم ولی در این پانصد دهی که بنده رفتم شاید در حدود بیست و یاسی مدرسه بود آنها اکثر معلم ندارند باز در این پانصد قریه سه در مانگاه کوچک هست از مدرسه و حمام و آن مسائل و آن عمران کاغذی هم که در وی کاغذ ما می بینیم در محل آثاری وجود نداشت بنده معتقدم دولت، دولتی که چندر زمان انقلاب تصدی کارهای مملکت را بعهده داشت و الان هم عهده دار هست باید برنامه جامعی برای عمران دهات مملکت به مجلس بدهد (صحیح است) این برنامه های کاغذی که ما بیائیم يك بنگاه کوچک را تقویت بکنیم يك بودجه ای هم باین بدهیم البته من منکر زحمات کارکنانش نمیشوم و نمسی خواهم بی اضافی کرده باشم ولی اینها متناسب با این برنامه هائی که مافکر میکنیم نیست (صحیح است) ما میخواهیم در مدت کوتاهی دولت مکانیزم اقتصاد ما را تغییر بدهد و پایه اقتصاد آینده را بر اصولی استوار بکند که بتواند زندگی دهقانان و کشاورزان ما را تغییر بدهد اگر ما اینجا بنشینیم و برنامه هائی مثل برنامه های قبل تصویب بکنیم بنده که خودم را نماینده پانصد قریه این مملکت میدانم آنوقت نمیتوانم به حوزه انتخابیه خود بروم بگویم ما از طرف کنگره دهقانان معرفی شدیم و شما به ما رأی دادید و کیل شدیم به مجلس رفتیم در چهار سال و يك قدم هم برای شما برداشته نشده است (صحیح است) در دو بر نامه عمرانی

مملکت بر نامه اول و دوم با کمال تأسف باز هم بوضع زندگی دهقانها توجه نقد باز هم بر نامه‌ای برای عمران روستاها نبود.

۱۳- تقدیم يك فقره سؤال بوسیله آقای دکتر الموتی
دکتر الموتی - بنده در جهت آبادی دهات سؤالیه تهیه کردم تقدیم مقام ریاست میکنم و از دولت خواهش میکنم بر نامه‌ای که برای عمران ده دارد و آیا در بر نامه سوم چه مبلغ از اعتبارات برای دهات در نظر گرفته شده اینک عرض میکنم چون من در بر نامه سوم هم مطالعه کرده‌ام قسمت اعظم در کلیات دیدم باز شهر سازی است و در باره دهسازی کمتر دیدم و ندیدم که چه بر نامه اصولی برای بالا بردن سطح زندگی دهقانان برای بالا بردن سطح درآمد دهقانان برای بهبود وضع دهات وجود دارد بنا بر این سؤال خودم را تقدیم میکنم و از دولت خواهش میکنم که بر نامه خودش را در باره عمران دهات و بالا بردن سطح زندگی دهقانان به مجلس بدهد (احسن).

رئیس - آقای مصطفوی نائینی موافقت بفرمائید.
خواجه نوری - اگر اجازه بفرمائید بنده بعنوان موافق عرض کنم.

رئیس - حالا آقای مصطفوی بعنوان موافق صحبت میکنند.

مصطفوی نائینی - عرض کنم بنده در عین اینکه فرمایشات همکار محترم جناب آقای دکتر الموتی را تأیید میکنم و معتقدم که در مجلسی که بر اساس انقلاب شاه و ملت تشکیل شده است باید لواجیحی که بیشتر حاوی مصالح و منافع همتاد در صدمردم این مملکت یعنی روستائینان باشد بتصویب برسد میخواهم توضیحی در اطراف مطالبی که جناب آقای دکتر الموتی فرمودند عرض کنم و موافقت خودم را با این لایحه عرض کنم بنگاه عمرانی که جناب آقای دکتر الموتی فرمودند خودشان هم مدتی مسئولش بودند در این مملکت خدماتی انجام داده است منتهی آقایان تصدیق بفرمائید که پنجاه هزار ده در این مملکت هست و سالهای سال گذشته است که باین دهات توجه نشده بنا بر این يك مرتبه برای هیچ دستگامی امکان اینک پنجاه هزار روستاهای مملکت را آباد بکنند فراهم نیست (بکنفران نمایندگان پس چرا تشکیل شده؟) اجازه بفرمائید عرض کنم بنده اینجا خواستم که يك لغت

که اعتبار قانونی آن در آخیر سال ۱۳۳۹ منقضی گردیده است کماکان تصویب قانون جدید اجرا نماید.

تبصره - وزارت کشور مکلف است قانون جامع اصلاح امور اجتماعی و عمران دهات را که مبتنی بر آزمایشهای انجام یافته باشد در ظرف سه ماه تهیه و جهت تصویب به مجلسین تقدیم نماید.

رئیس - آقای خواجه نوری بفرمائید.
خواجه نوری - فرمایشات همکار محترم جناب آقای دکتر الموتی اثر عمیق در روحه کلیه دوستان ما گذاشت (دکتر الموتی - متشکرم) و واقعاً آنچه مادر دل داشتیم ایشان بیان فرمودند ولیکن همینطور که آقای مصطفوی هم توضیح دادند این لایحه مربوط بگذشته است و چون ما قصد کارشکنی برای دولت نداریم نزد دوستان می‌خواستیم خواهش کنم که علی‌الاصول بتصویب این لایحه موافقت فرمائید و چون لایحه‌ای دولت در همین زمینه تقدیم مجلس شورای ملی کرده است و نظریات اصلاحی هم دوستان ما در فراسویون ۶ بهمن تهیه کرده اند که مسلماً در این لایحه ملحوظ خواهد شد بعقیده مافرق نگرانی شده است و علت موافقت ما با این لایحه فقط برای رفع محظور و عدم ایجاد مشکلات برای دولت میباشد و با اصولی که جناب آقای دکتر الموتی فرمودند صد در صد موافق هستیم ما به مشکلاتی که در روستاها هست واقف هستیم و میدانیم با ایجاد يك مؤسسه ناقص و بدون تجهیزات و بدون وسایل با نوشتن يك ماده مشکلات این مردم رفع نمیشود و مؤسسات دیگری هم هستند نظیر همین بنگاه عمران که همین صورت ظاهر تجملی دارند و در موردش يك يك صحبت خواهیم کرد و در باره تشکیل آنها و یا درباره انحلال آنها صحبت خواهیم کرد دیگر عرضی ندارم.

رئیس - در صورتیکه نظری نباشد لایحه برای شور دوم بکمیسیون ارجاع میشود. آقای فرهودی.

۱۵ - استرداد لایحه تمدید یکساله قانون اصلاح امور اجتماعی و عمران دهات بوسیله آقای معاون وزارت کشور

رئیس - آقای فرهودی فرمایشی دارید بفرمائید.
معاون وزارت کشور - راجع به تمدید قانون عمران دو تصویب نامه از هیئت دولت گذشته بود که یکی مربوط به يك سال معینی بود یکی هم مربوط به آن بود که اجازه

داده میشود که اجرا ادامه پیدا بکند چون بتصویب این لایحه قانونی نسبت به لایحه‌ای که در آن راجع به يك سال بود دیگر احتیاجی بتصویب آن نداریم نسبت به این لایحه هم که وزارت کشور مکلف شده که قانون جامعی را تقدیم بکند چون به این تکلیف عمل شده است و در موقع خودش قانون تهیه شده و تقدیم شده است اینست که میخواستم تقاضا کنم که در شور دوم تبصره دیگر ضرورتی پیدا نمیکند.

۱۶ - طرح و تصویب يك فوریت لایحه حمایت صنعتی و جلوگیری از تعطیل کارخانهها

رئیس - فوریت لایحه وزارت کار از نظر علاقه‌ای که عده‌ای از نمایندگان محترم ابراز کرده اند که در همین جلسه فوریتش مطرح شود لذا فوریتش مطرح است و قرائت میشود.

(بشرح زیر قرائت شد)
ساحت مقدس مجلس شورای ملی - بقینا نمایندگان محترم مجلس شورای ملی استحضار دارند بعضی از کارخانهها در عرض سالهای گذشته و امه‌ای نسبتاً قابل توجهی از بافاک های دولتی یا خصوصی گرفته اند و در اثر اتخاذ سیاست مدیریت و مالی ناصحیح خود را در شرایطی قرار داده اند که با سانی قادر بپرداخت اصل و بهره دین خود نیستند. با توجه به شرایط فوق اگر طلبکاران بخواهند اقدام به صدور اجرائیه نمایند کارخانه تعطیل و تا تعیین تکلیف طلبکاران برای مدت مدیدی کارگران این قبیل کارخانهها بیکار خواهند ماند.

از طرف دیگر اگر بازمه باین نوع کارخانه‌ها و امی داده شود جز سنگین کردن بار آنها نتیجه‌ای عاید نخواهد شد.

بنابر این لایحه قانونی پیوست تهیه و بموجب آن ترتیبی پیش بینی شده که هم عملیات اجرا میسر باشد و هم این اقدام موجب تعطیل کارخانه و بیکاری کارگران نگردد.

اینک لایحه قانونی حمایت صنایع و جلوگیری از تعطیل کارخانه‌های کشور را که مشتمل بر یازده ماده است و بدین منظور تهیه شده با قید يك فوریت برای تصویب تقدیم می‌نماید.

نخست وزیر - وزیر کار و خدمات اجتماعی - وزیر داد گستری - وزیر اقتصاد
لایحه حمایت صنعتی و جلوگیری از تعطیل کارخانه های کشور

ماده اول - بمنظور حمایت از صنایع داخلی و جلوگیری از تعطیل خلاف مصلحت کارخانه های کشور هیئتی مرکب از ۴ نفر نمایندگان وزارتخانه های اقتصاد کار و خدمات اجتماعی و سازمان برنامه و اطاق صنایع و یک نفر کارشناس امور صنعتی با انتخاب و تصدیق اقتصاد در همان وزارتخانه تشکیل می یابد.

هیئت مزبور که هیئت عالی حمایت از صنایع نامیده می شود دارای شخصیت حقوقی بوده و اعضاء آن بموجب پیشنهاد وزارتخانه ها و مؤسسات مربوط و تصویب هیئت وزیران تعیین می شوند و تغییر آنها نیز بهمان ترتیب عملی خواهد شد.

ماده دوم - در هر يك از موارد ذیل هیئت عالی حمایت از صنایع میتواند دستور بدهد کارخانه موقتا بوسیله عامل یا عوامل متخصص و صالحی که دارای شخصیت حقیقی یا حقوقی میباشد و برای اینکار در نظر میگیرد اداره شود:

الف - در مورد توقف از روز صدور حکم توقف.
ب - در مورد صدور قرار تأمین از تاریخ اعلام مرجع رسمی مربوط در خصوص تحقق موجبات تعطیل.

ج - در صورت فوت یا حجر از تاریخ اعلام وزارت کار و خدمات اجتماعی در خصوص تعطیل کارخانه.

د - در مورد صدور اجرائیه برای وصول وجوه بانکهای خصوصی و همچنین وجوه عمومی از روز اعضاء دستور اجراء بوسیله مقام صالح مشروط بر اینکه وجوه مزبور بعنوان وام یا اعتبار و یا بصورت تضمین نامدا از طرف بانکهای خصوصی یا بانکهای دولتی یا سازمان برنامه یا مؤسسات دیگری که از محل اعتبارات دولت وام صنعتی میدهند یا تحت نظارت دولت اداره میشود برای کارخانه یا بصورت معامله با حق استرداد نسبت بکارخانه پرداخت شده باشد.

ماده سوم - در کلیه موارد مذکور در ماده قبل هیئت عالی حمایت از صنایع بلافاصله پس از اتخاذ تصمیم در خصوص لزوم اداره موقت کارخانه تأسیسات مربوط و اموال متعلق بکارخانه را با حضور نماینده دادستان و

نماینده شهر بانی با ژاندارمری محل بعوامل منتخب خود تحویل خواهد داد.
تصمیم هیئت قطعی و لازم الاجراست و فقط از طرف خود هیئت قابل تجدید نظر خواهد بود. هیئت در کلیه اقداماتی که برای اداره موقت کارخانه ضرورت پیدا میکند نظارت خواهد داشت.

ماده چهارم - در دوره اداره موقت کارخانه هیچ گونه اقدامی که موجب جلوگیری از اداره و حسن جریان امور بشود از طرف هیچ مقامی مجاز نیست و استفاده از محصول با درآمد نقدی کارخانه برای پرداخت دیون سابق آن فقط در مورد مطالبات معوق کارکنان و کارگران کارخانه مجاز خواهد بود.

ماده پنجم - هیئت عالی حمایت از صنایع در موارد مذکور در مواد قبل میتواند بمؤسسات اعتباری دولتی یا خصوصی و با سازمان برنامه پیشنهاد انعقاد قرارداد های لازم بمنظور تحصیل اعتبار مورد نیاز برای اداره موقت کارخانه هائی که مشمول مقررات اداره موقت میشوند بنمایند و وجوه مذکور بضمیمه بهره متعلق بآن مقدم بر هر نوع بدهی کارخانه اعم از ممتاز یا غیر آن و قبل از خامه عملیات اجرائی یا تصفیه امور در دستگسی یا تعیین تکلیف نهائی در هر موقع که هیئت عالی مقتضی بداند از منافع کارخانه و سایر اموال و دارائی آن قابل پرداخت و برگشت خواهد بود.

ماده ششم - در صورتیکه هیئت عالی طرف سه ماه از تاریخ شروع با اداره موقت بجهت فنی یا اقتصادی ادامه فعالیت کارخانه بی راخلاف مصلحت تشخیص دهد باید کارخانه را تعطیل نماید و مراتب را از طریق وزارت اقتصاد به هیئت وزیران گزارش دهد.

ماده هفتم - پایان دوره اداره موقت هر يك از کارخانه های مشمول این قانون در هر نوبت و هر مورد با رعایت شقوق ۱ و ۲ و ۳ و ۴ این ماده و اجراء مدلول شق ۵ از طرف هیئت عالی تعیین میشود:

۱ - در مواردیکه بشرح مذکور در بند (د) ماده ۲ اجرائیه صادر شده باشد پس از اطلاع هیئت عالی از پرداخت طلب موضوع اجرائیه بانظرم سند قطعی انتقال.

۲ - در مورد توقف پس از تعیین تکلیف قطعی مالکیت کارخانه در جریان یا پایان عملیات تصفیه.

۳ - در مورد تأمین کارخانه پس از رفع موانع قانونی مربوط به تعطیل ناشی از تأمین.

۴ - در مورد فوت یا حجر پس از رفع موجبات تعطیل ناشی از فوت یا حجر.

۵ - در تمام موارد مذکور بالا هیئت عالی موقعی اقدام به تحویل دادن کارخانه خواهد نمود که اعتبارات مصرفی در دوره اداره موقت کارخانه مزبور مورد نظر برگشت شده باشد و یا هیئت عالی لاجراز نماید که فرد یا افراد حقیقی یا حقوقی مجاز در ادامه بهره برداری بطریق اطمینان بخشی طلب هیئت را پرداخت خواهند کرد و علاوه آمادگی شخص یا اشخاص حقیقی یا حقوقی مجاز در اداره کارخانه را برای ادامه بهره برداری مجرز بزنداند.

ماده هشتم - آئین نامه های اجرائی این قانون بوسیله وزارت داد گستری با موافقت وزارتخانه های اقتصاد و کار و خدمات اجتماعی تهیه و پس از تصویب هیئت وزیران بموقع اجراء گذارده میشود طرز استفاده از اعتبارات و جزئیات مربوط بجرایان کار و وظایف و اختیارات هیئت عالی و ترتیب اداره موقت کارخانه های مشمول مقررات این قانون و تحویل و تحول و صورت برداری و تعیین ارزش اموال آنها و پرداخت حق حضور اعضاء هیئت نیز ضمن همین آئین نامه ها پیش بینی خواهد شد.

ماده نهم - مقررات قانون کار کماکان بقوت خود باقی است و مقررات این قانون مانع اجراء آن نمیتواند باشد.

ماده دهم - از تاریخ اجراء این قانون مقررات مغایر با مواد آن ملغی است.

ماده یازدهم - وزارتخانه های داد گستری - اقتصاد و کار و خدمات اجتماعی مأمور اجراء این قانون خواهند بود.

رئیس - فوریت این لایحه مطرح است اگر نظری نیست رأی بگیریم (اظهاری نشد) خانمها و آقایانی که با فوریت لایحه موافقت قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد به کمیسیونهای مربوط ارجاع می شود.

۱۷ - طرح گزارش کمیسیون کشور راجع به مخارج انتخابات اخیر مجلسین و ارجاع مجدد به کمیسیون

رئیس - گزارش کمیسیون کشور راجع به تهیه لوازم انتخابات اخیر مجلس مطرح است و قرائت می شود (بشرح زیر قرائت شد)

گزارش از کمیسیون کشور بمجلس شورای ملی
کمیسیون کشور در جلسه نهم دیماه ۱۳۴۲ با حضور

آقای فرهودی معاون وزارت کشور لایحه شماره ۱۱۵/۱۳ دولت را که طبق ماده واحده مصوب ۲۰ آذرماه ۱۳۴۲ تقدیم شده بود مطرح و بشرح زیر تصویب و اینک گزارش آنرا تقدیم مجلس شورای ملی مینماید.

ماده واحده - بوزارت کشور اجازه داده میشود نوشت افزار و اوراق و کارت و دفاتر انتخاباتی و سایر لوازم مربوط به انتخابات چهارمین دوره مجلس سناویست و یکمین دوره مجلس شورای ملی را از نظر فوریت برای انتخابات هر يك از مجلسین تا حدود سه میلیون ریال با رعایت صرفه و صلاح از محل اعتبار مربوطه بدون تشریفات مناقصه تهیه و پرداخت و در مورد چاپ مطبوعات بدون مراجعه به کمیسیون تقسیم کارهای مطبوعاتی رأساً اقدام نماید.

ماده واحده فوق که لایحه آن طبق ماده واحده مصوب ۲۰ آذرماه ۱۳۴۲ تقدیم شده تصویب میشود.

مخبر کمیسیون کشور - حسام الدین رضوی گزارش کمیسیون بودجه بمجلس شورای ملی

کمیسیون بودجه در تاریخ چهاردهم دیماه ۱۳۴۲ با حضور آقای بزرگ معاون وزارت دارائی، فرهودی معاون وزارت کشور گزارش کمیسیون کشور مربوط به تهیه اوراق انتخاباتی را رسیدگی و تصویب نمود و اینک گزارش آنرا تقدیم مجلس شورای ملی مینماید.

مخبر کمیسیون بودجه - مهندس عبداللہ والا

رئیس - کلیات ماده واحده مطرح است نظری نیست؟ آقای فرهودی بفرمائید.

معاون وزارت کشور - عرض کنم در اصل لایحه که تقدیم شده بود نوشته شده بود برای انجام هر يك از انتخابات مجلسین در هر مورد تا حدود سه میلیون ریال - در کمیسیون بودجه اینطور بنظر رسید که در هر مورد مقصود هر دو مجلس است لذا (هر مورد) برداشته شد ولی بنده در وزارتخانه که تحقیق کردم معلوم شد منظور از هر مورد راجع به هر يك از مخارج است یعنی تهیه نوشت افزار و راق و تهیه کارت انتخابات علیحده، اینستکه خواستم استدعا کنم در شور دوم توجه باین قسمت بشود (عده ای از نمایندگان - شور دوم ندارد).

رئیس - همینجا پیشنهاد بفرمائید اصلاح شود.

معاون وزارت کشور - اصل لایحه این بود که برای انتخابات هر يك از مجلسین در هر مورد تا حدود

حدود سه میلیون ریال - حالا استدعای کنم که کلمه هر مورد را اضافه بفرمائید. این معنی این نبود که برای هر يك از مجلسین سه میلیون ریال مخارج شده. در صورتیکه جمع مصارف انتخابات چند میلیون تومان شده است این سه میلیون ریال بابت هر يك در اقلام مخارج است نه برای جمع مخارج انتخاباتی يك مجلس اینجا در اول نوشته شده تهیه نوشت افزار اوراق کارت و دفاتر انتخاباتی مقصود اینست که در هر يك از اقلام مخارج بشرحی که نوشته شده تا حدود سه میلیون ریال مخارج شده در صورتیکه مخارج انتخابات دوم مجلس از ۶۰۰ هزار تومان خیلی بیشتر است (بلی از نمایندگان - اصلاح بفرمائید) بنده پیشنهاد می کنم کلمه (در هر مورد) قبل از تا حدود سه میلیون ریال اضافه شود.

رئیس - پس دو مرتبه ماده واحده با این اصلاح قرائت میشود.

(بشرح زیر قرائت شد)

ماده واحده - بوزارت کشور اجازه داده میشود نوشت افزار و اوراق و کارت و دفاتر انتخاباتی و سایر لوازم مربوط با انتخابات چهارمین دوره مجلس سنا و بیست و یکمین دوره مجلس شورای ملی را از نظر فوریت برای انتخابات هر يك از مجلسین در هر مورد تا حدود سه میلیون ریال با رعایت صرفه و صلاح از محل اعتبار مربوط ...

رئیس - آقای مهندس والا بفرمائید.

مهندس والا (مخبر که بیستون بود) از این جمله من تصور نمی کنم که این معنی استنباط شود بهتر این است که فرموده بفرمائید در هر مورد هر يك از اقلام ضروری مورد نیاز.

رئیس - آقای دکتر عاملی بفرمائید.

دکتر عاملی - کلماتی که اینجا برای اصلاح ماده پیشنهاد میشود مثل اینست که آن منظور را که مورد نظر هست نخواهد رساند. بنده پیشنهاد میکنم کلمه بگردد و دیگر اجازه بفرمائید گزارش به کمیسیون برگردد و در کمیسیون مطالعه و اصلاح بشود و مجدداً برای طرح به مجلس بیاید (صحیح است) (عده ای از نمایندگان - يك سوری است)

رئیس - در صورتیکه خانمها و آقایان موافقت به

کمیسیون برگردد خواهش می کنم قیام بفرمائید (اکثر برخاستند) تصویب شد به کمیسیون ارجاع میشود و دو مرتبه بر میگردد.

۱۸ - معرفی آقای سرلشکر حبیب الله شکیبی بمعاونت وزارت جنگ بوسیله آقای دکتر خوشبین وزیر مشاور

رئیس - آقای دکتر خوشبین فرمایشی دارید بفرمائید.

دکتر خوشبین - بنده با اجازه مقام معظم ریاست مجلس و نمایندگان محترم میخواهم تیمار سرلشکر حبیب الله شکیبی را بسمت معاونت پارلمانی وزارت جنگ معرفی نمایم (مبارک است).

۱۹ - طرح و تصویب گزارش کمیسیون نظام راجع به برقراری مقررات حکومت نظامی در تهران و حومه

ارجاع به مجلس سنا

رئیس - گزارش کمیسیون نظام راجع به اجازه برقراری حکومت نظامی در تهران مطرح است قرائت می شود.

(بشرح زیر قرائت شد)

گزارش از کمیسیون نظام بمجلس شورای ملی

کمیسیون نظام در جلسه چهاردهم دیماه ۱۳۴۲ با حضور نماینده وزارت جنگ لایحه شماره ۲۵۰۷۳/۱۰۴۴۰ دولت را که طبق ماده واحده مصوب ۲۰ آذر ماه ۱۳۴۲ تقدیم شده بود مطرح و بشرح زیر تصویب نمود اینک گزارش آنرا تقدیم مجلس شورای ملی مینماید:

ماده واحده - بدولت اجازه داده میشود که مقررات قانون حکومت نظامی را از تاریخ ۱۵ خردادماه ۱۳۴۲ تا پایان روز ۳۰ مهرماه ۱۳۴۲ (باستثنای روز ۲۶ شهر بورماه ۱۳۴۲) در تهران و حومه بموقع اجرا بگذارد. ماده فوق که لایحه آن طبق ماده واحده مصوب ۲۰ آذرماه ۱۳۴۲ تقدیم شده تصویب میشود.

مخبر کمیسیون نظام - مصیب حکیمیان

رئیس - کلیات این ماده واحده مطرح است اگر نظری نیست راجع به شور در ماده واحده رای بگیریم (اظهاری نشد) خانمها و آقایانی که با ورود در شور ماده موافقت قیام فرمائید (اکثر برخاستند) تصویب شد. خود ماده واحده قرائت میشود.

(بشرح زیر قرائت شد)

ماده واحده - بدولت اجازه داده میشود که مقررات

قانون حکومت نظامی را از تاریخ ۱۵ خردادماه ۴۲ تا پایان روز ۳۰ مهرماه ۴۲ (باستثنای روز ۲۶ شهریور ماه ۴۲) در تهران و حومه بموقع اجرا بگذارد.

رئیس - راجع به خود ماده نظری نیست؟ آقای مهندس والا.

مهندس والا - این گزارش مربوط به مسئله ای است که در گذشته بود بنده گمان میکنم بهتر است اشاره ای باین مطلب بشود (بعضی از نمایندگان - اشاره شده) بنظر بنده اگر اشاره ای بشود بهتر است و بدولت اجازه داده میشود.

رئیس - راجع به خود ماده واحده اگر نظری نیست رای بگیریم خانمها و آقایانیکه موافقت خواهش میکنم قیام بفرمائید (اکثر قیام کردند) تصویب شد. در کلیات آخر لایحه اگر نظری نیست رای بگیریم (اظهاری نشد) خانمها و آقایانیکه موافقت قیام فرمائید (اکثر برخاستند) تصویب شد بمجلس سنا فرستاده میشود.

۲۰ - طرح و تصویب گزارش کمیسیون نظام راجع به اجرای مقررات حکومت نظامی در شیراز و ارجاع بمجلس سنا

رئیس - گزارش از کمیسیون نظام راجع به اجازه برقراری حکومت نظامی در شیراز مطرح است قرائت میشود.

(بشرح زیر قرائت شد)

گزارش از کمیسیون نظام بمجلس شورای ملی

کمیسیون نظام در جلسه چهاردهم دیماه ۱۳۴۲ با حضور نماینده دولت لایحه شماره ۱۰۴۳۹/۲۵۰۷۱ را که طبق ماده واحده مصوب ۲۰ آذرماه ۱۳۴۲ تقدیم شده بود مطرح و بشرح زیر تصویب نمود. اینک گزارش آنرا تقدیم مجلس شورای ملی مینماید:

ماده واحده - بدولت اجازه داده میشود که مقررات قانون حکومت نظامی را از تاریخ ۲۳ آبانماه ۱۳۴۱ تا تاریخ ۱۶ خردادماه ۱۳۴۲ (باستثنای روز ۲۶ شهریورماه ۱۳۴۲) در شیراز و حومه بموقع اجرا بگذارد.

ماده فوق که لایحه آن طبق ماده واحده مصوب ۲۰ آذرماه ۱۳۴۲ تقدیم شده تصویب میشود.

مخبر کمیسیون نظام - مصیب حکیمیان

رئیس - آقای مهندس ارفع بنام مخالف صحبت میکنند. بفرمائید.

مهندس ارفع - شاید مخالفت با این لایحه در این موقع يك کمی نا معقول بنظر میرسد ولی بنظر بنده تذکراتی در اینجا باید داده بشود و در صورت مجلس این محضر مقدس ثبت بشود و بماند برای اینکه دولتهای ما در آینده توجه داشته باشند که بیشتر در امور و مسئولیتهائی که به آنها محول شده است سخت و توجه داشته باشند بنظر همه ما بطور قطع بعد از کلام الله مجید مقدس ترین کتابی که در نزد ماست قانون اساسی مملکتی است (صحیح است) این از نظر ملی. از نظر بین المللی منشور ملل متحد یکی از اسناد بسیار مورد احترام تمام کشورهاست. چرا ما باین دو سند احترام قائل هستیم برای اینست که رفاه و آسایش جامعه و تأمین جامعه در زیر لوای مقرراتی است که در این دو سند معتبر برای ملل از نظر داخلی و از نظر خارجی پیش بینی و تأمین شده و هر اقدامی که معارض با این قوانین و مقررات باشد با خدای نکرده خدشهای به این مقررات وارد کند از نظر مأمور دولت در قانون اساسی ما آزادی اجتماعات آزادی بیان و آزادی افکار و احترام به آزادی بمفهوم واقعی کلمه گاه لایش بینی شده و گاه مراد از آزادی بمفهوم پیش باید که برخلاف این اصل باشد و صلاح اجتماع ما صلاح جامعه مادر آن کار باشد آنهم بموجب مقررات و قوانینی است که میبایستی در مملکت تصویب رسیده باشد و تأیید شده باشد اصولاً بنده شخصه با برقراری حکومت نظامی عقیده خوبی ندارم نظر خوبی ندارم برای اینکه معتقدم کشور و اداره کشور با وجود قوانینی که در کشور وجود دارد با بودن قوای انتظامی با بودن مقرراتی که هست اداره کشور تعیباتی صورتی در بیاید که در هر لحظه احتیاج پیدا نشود که حکومت نظامی اعلام بکنند و دولت با اعلام این حکومت ضعف خودش را برای اداره مملکت نشان بدهد ممکن است که در طول سالیان دراز در موارد بسیار استثنائی پیش آمد کند هم برای این مورد استثنائی دولت ضرورت بداند که حکومت نظامی برقرار کند ولی بازر در این مورد يك شرط دارد و شرط اساسی اینست که اگر مجلسین در حال کار هست قبلاً اجازه مجلسین تحصیل شود و اگر نیست زمان قوت بوده اقل خود دولت که جانشین قوه قانون گذاری مملکت بوده توجه به این اصول کرده باشد و

قبلاً مقرراتی برای این کار وضع کرده باشد گزارش کمیسیون نظام و تصویب نامه های صادره نکات مهمی برای من بوجود آورده، که واقعاً نمیتوانم مفهوم آنرا بفهمم مگر اینکه نماینده دولت بتواند توضیحات قانع کننده ای اینجا بدهد. اولین تصویب نامه ای که صادر شده باین نحو است که هیأت وزیران در جلسه مورخ ۱۰ تیر ماه ۱۳۴۲، استدعا میکنم آقایان به تاریخ توجیه بفرمائید. هیأت وزیران در جلسه مورخ دهم تیر ماه ۱۳۴۲ برقراری حکومت نظامی را در شهرستان شیراز و حومه از تاریخ ۱۶ خرداد تا تاریخ ۲۲/۴/۴۲ تصویب و تأیید می نمایند یعنی اول حکومت نظامی از تاریخ ۱۶ خرداد برقرار شده و بعد در تاریخ دهم تیر ماه یعنی ۲۵ روز بعد از آن دولت تصویب نامه ای گذرانیده و تأیید کرده که در آنجا حکومت نظامی برقرار کرده ایم، یوقتی در مجلسی حکومت نظامی باید برقرار شود اگر مجلسین وجود داشت دولت در موارد خیلی ضروری میتواند تقاضای تشکیل جلسه ای بکند و با استفاده از فوریتها این مجوزها را تحصیل بکند. اما در موقعی که مجلسین نباشد بنظر بنده خیلی کار سهل و ساده ای است که مثلاً استاندار فارس يك تلگراف بکند به نخست وزیر که موقعیت ایجاب میکند که فعلاً اینجا حکومت نظامی برقرار شود هیأت دولت که همیشه در دسترس بودند بایستی همان شب شانزدهم خرداد که این اتفاق پیش آمد می کند هیأت دولت این مقررات را وضع میکرد و همین تصویب نامه قانونی را در آن تاریخ می گذارند نه اینکه حکومت نظامی اعلام شود، و بعد تصویب نامه بگذرد به چه مجوزی حکومت نظامی اعلام شده و بدنبال حکومت نظامی يك مقرراتی هم اجرا شده بعد از ۲۵ روز دولت بیاورد بنشیند و مجوز این را تأمین کند، بر گردیم تصویب نامه بعدی در تصویب نامه شماره ۴۲/۴/۴۲ مورخ ۲۳/۸/۴۱ در اینجا از طرف نخست وزیر بوزارت جنگ خطاب میشود.

«وزارت جنگ - چون مهندس ملک عابدی مأمور اصلاحات ارضی در منطقه فیروز آباد فارس بقتل رسیده است بمنظور جلوگیری از هر گونه توطئه در استان مینزبور و تأمین امنیت عمومی هیأت وزیران تصویب نمودند که حکومت نظامی در شیراز و حومه طبق قانون حکومت

نظامی برای مدت يك هفته برقرار گردد وزارت جنگ مأمور اجرای مفاد این تصویب نامه میباشد.» ملاحظه بفرمائید در تاریخ ۲۳/۸/۴۱ برای مدت يك هفته حکومت نظامی را تجویز کرده اند بسیار خوب، بعد تصویب نامه است در تاریخ ۹/۸ مورخ ۹/۸/۴۱ انتخاب انجمن شهر در شیراز انجام میشود لذا هیأت وزیران تصویب نمود که مقررات حکومت نظامی در تمام روز مینزبور در شیراز موقوف الاجراست. وزارت جنگ مأمور اجرای این تصویب نامه میباشد» یعنی تلویحاً در اینجا تأیید شده که بجای آن يك هفته ای که حکومت نظامی مدتش تمام شده این امتداد پیدا کرده بعد يك روز را اجازه داده اند که حکومت نظامی نباشد بعد پشت سر این جریانات و بالاتر از همه اینها این تصویب نامه اخیر است توضیحاً. تصویب نامه شماره ۴۱۸۷۴ همان است که يك روز را از حکومت نظامی مستثنی کرده است.

پیرو. تصویب نامه شماره ۴۱۸۷۴ مورخ فلان چون موجب آنکه طبق تصویب نامه شماره ۴۵۳۶ مربوط به قتل مهندس ملک عابدی است مورخه ۲۳/۸/۴۱ هیأت وزیران سبب برقراری حکومت نظامی و اجرای مقررات آن تا اول بهمن ۴۱ در شیراز و حومه بر طرف گردیده هیئت وزیران در جلسه مورخه ۲۰ بهمن ۱۳۴۱ الفای آنرا تصویب و موقوف الاجرا بودن حکومت نظامی را در شیراز از تاریخ اول بهمن ماه ۴۱ تصویب مینماید. ملاحظه بفرمائید این را بنده نمیدانم تحمل بر سهل انگاری بکنم حمل بر عدم توجه بمقررات بکنم ولی خود دولت که بسیار تسهیلات برایش فراهم بوده که در موقع خودش هر گونه مقرراتی را که لازم میدانند برای انجام کارش وضع کند و بموقع اجرا بگذارد از يك طرف می آید تصویب نامه می گذارند که برای يك هفته حکومت نظامی در شیراز باشد پشت سر آن دو ماه سه ماه این موضوع مسکوت مانده بعد تصویب نامه گذشته که این مدتی هم که بوده جزء حکومت نظامی بوده است حالا فکر کنید حکومت نظامی که ایجاد يك تکالیفی برای افرادی کند. من که يك فردی هستم در این مملکت و میبایستی بر اساس قوانین موجود کارهای خودم را ادامه بدهم و باید طبق آن تأمین داشته باشم، مطابق این مقررات بمن میگویند يك هفته تا آخر ماه

هشتم حکومت نظامی است و از اول ماه نهم حکومت نظامی وجود ندارد بعد سه ماه بعد يك تصویب نامه دیگری می گذارند که تخیر ما نفهمیدیم، حکومت نظامی در همان ماه نهم هم بوده و در این موقع حکومت نظامی را ملغی میکنیم. غلی ای حال ما در مقابل عمل انجام شده ای هستیم و این موضوع تمام شده است. اما من علاقه مند بودم که باین قضیه واقعا توجه شود و دولت توجه کند و دولتهای آتی توجه کنند. صحیح است که ما سابقه انقلاب عظیمی که در این مملکت انجام شده و احترامی برای آن قائل هستیم و باید منتهای علاقه و همکاری را در انجام کارهایی که دولت انجام داده یا انجام خواهد داد ابراز کنیم اما در عین حال ما نمیبایستی هیچوقت از اجول منحرف بشویم تا بعداً آنسهای بعدی وقتی این جریانات را ببینند برای ما خوششامی باز نیواورد البته اگر دولت بتواند توضیح کافی بدهد مخالفت خودم را پس میگیرم ولی میدانم با اینکه مخالفت میکنم این کاری است انجام شده (احسنت).

رئیس - آقای دکتر عاملی.

دکتر عاملی - فرمایشات جناب آقای مهندس ارفع در جای خودش کاملاً صحیح است. یعنی دولت در مورد تصمیماتی که میگیرد باید توجه داشته باشد که آن تصمیم بموقع باشد نه زود باشد نه دیر، در این باب هیچ تردیدی نیست ولی در مورد این مقررات مربوط بحکومت نظامی که دولت بجای قانون تصویب نامه صادر کرده است بایستی فکر کرد که اگر همان روز قرار بود قانونی صادر شود چه بایستی میکردند بطوریکه خاطر آقایان نمایندگان محترم مسبوق است حکومت نظامی همیشه در مواقع بسیار فوق العاده ای که ضرورت اقتضاء می کند اعلام میشود و باین جهت نمی شود که در آن موقع آنرا بتصویب مقامات مربوطه، بتصویب مجلسین و یا اگر لازم بود بتصویب هیأت وزیران رساند یا بلافاصله بتصویب هیأت وزیران برسانند و چون این مطلب اینقدر اهمیت دارد و آنقدر فوق العاده است برای این در سال ۱۳۲۹ قانون مخصوصی وضع شد که دولت وقتی در مواقع فوق العاده لازم است حکومت نظامی را اعلام کند حکومت نظامی را اعلام بکند ولی در ظرف یک هفته بتصویب مجلسین نیز برساند. عین ماده این است:

دولت نمیتواند جز در مواقع فوق العاده که ضرورت ایجاب کند اعلان حکومت نظامی بدهد و آنهم باید با تصویب مجلس شورای ملی و مجلس سنا باشد اگر وقتی در جائی ضرورت فوری ایجاب کرد دولت میتواند آنرا اعلام کند ولی باید در ظرف يك هفته پیشنهاد آنرا باز کرد و باین مجلس شورای ملی و مجلس سنا بدهد و موافقت آنرا بخواهد. مجلسین بمحض پیشنهاد دولت هر يك جلسه فوق العاده تشکیل و تصمیم خود را اعلام میدارند. مدت حکومت نظامی نیز باید در اعلان معین گردد و تمدید آن اگر لازم بشود محتاج باجازه جدید است. تبصره - اعلام حکومت نظامی در مدت انتخابات آکیدا ممنوع است» بنابراین دولت فکر کرده است بهمین ترتیب عمل بکنند منتهی چون در دوره فترت بوده است این پیشنهاد را به هیأت وزیران برده اند ولی دولت که فکر میکرد جانشین مجلس است بایستی همین ماده را بهمین نحو عمل میکرد و اعتراض آقای مهندس ارفع در این مورد کاملاً صحیح است میبایستی دولت بجای اینکه بگذارد مدتی بگذرد بایستی فوراً رسیدگی میکردند ولی چون این مطلب بهمین صورت عمل شده است و ما خواسته ایم عملیات دولت را در گذشته تأیید کنیم بنظر میرسد که این عمل هم بلافاصله بعد از حکومت نظامی به هیأت دولت برده شده است ولی ممکن است همانطوریکه فرمودید ضمن کارها بیاعتنا سهل انگاری از حیث تصویب این مطلب مدتی بتأخیر افتاده باشد بهر حال از نظر ما تصویب این کاری که گذشته است ظاهر آشکالی ندارد.

رئیس - آقای دکتر خوشبین.

دکتر خوشبین - قسمت مهمی را که بنده می خواستم توضیح بدهم جناب آقای دکتر عاملی توضیح دادند. فقط يك قسمت بنده خواستم اضافه بکنم که طبق قانون یعنی تصویب نامه قانونی که باستانداران يك اختیاراتی داده شده است منجمله از اختیاراتی که بهشان داده شده است اعلام حکومت نظامی است در موارد ضروری و آقایان نمایندگان محترم بسیار خوب از جریانات و قبايع فارس اطلاع دارند و بسیار خوب میدانند که اگر آنجا زود اقدام نمیشد چه بسا این فتنه ای که تهیه دیده شده بود خیلی بیشتر طول می کشید بنابراین مخصوصاً عرض میکنم

در قسمت کشاورزی و اصلاحات ارضی که تمام این توطئه‌ها برای جاوگیری از اجرای اصلاحات ارضی در آن استان بود. این قسمت از طرف استاندار فارس اعلام شد و بعد هم طبق آن لایحه اختیارات استانداران بدولت اطلاع داده شد. بنابراین این کاری که انجام شده اصولاً با توجه به لایحه اختیارات استانداران بوده خلاف ترتیبی رخ نداده است.

رئیس - در صورتیکه نظر دیگری نگهبان بکفایت مذاکرات رأی میگیریم خانمها و آقایانی که موافقت قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. بشور در خود ماده واحده رأی میگیریم خانمها و آقایانی که موافقت قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده واحده مطرح است. قرائت میشود.

(شرح زیر قرائت شد)

ماده واحده - بدولت اجازه داده میشود که مقررات قانون حکومت نظامی که از تاریخ ۲۳ آبانماه ۱۳۴۱ تا تاریخ اول بهمن ماه ۱۳۴۱ (باستثنای روز نهم آذرماه ۱۳۴۱) و از تاریخ ۱۶ خردادماه ۱۳۴۲ تا تاریخ اول مهرماه ۱۳۴۲ (باستثنای روز ۲۶ شهریور ماه ۱۳۴۲) در شیراز و حومه بموقع اجراء بگذارد ماده فوق که لایحه آن طبق ماده واحده مصوب ۲۰ آذرماه ۱۳۴۲ تقدیم شده تصویب می شود.

رئیس - در خود ماده نظری نیست (اظهاری نشد) خانمها و آقایانی که موافقت خواهش میکنم قیام کنند (اکثر برخاستند) تصویب شد. کلیات آخر لایحه مطرح است نظری نیست (اظهاری نشد) بنابراین باصل لایحه رأی میگیریم. خانمها و آقایانی که موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اغلب برخاستند) تصویب شد برای تصویب بمجلس سنا فرستاده میشود.

۲۱- طرح گزارش کمیسیون بودجه راجع به برقراری مستمری در باره وراثت مرحوم سید جعفر طاهری و مرحوم حسن خلعتبری و ارجاع بمجلس سنا
رئیس - گزارش کمیسیون بودجه راجع به برقراری مستمری مطرح است قرائت میشود.

(شرح ذیل قرائت شد)

گزارش از کمیسیون بودجه بمجلس شورای ملی باستناد قانون ۲۰ آذرماه ۱۳۴۲ مربوط به تحصیل مجوز قانونی نسبت به تصویب نامه های صادره (از ۱۹ اردیبهشت ماه ۱۳۴۰ تا ۱۴ مهرماه ۱۳۴۲) کمیسیون بودجه

با حضور نمایندگان دولت در جلسه شنبه هفتم دیماه ۱۳۴۲ به تصویب نامه های مورخ ۲۶/۴/۱۳۴۰ و ۲۴/۱۰/۱۳۴۰ دائر به برقراری مستمری در باره وراثت قانونی مرحوم سید جعفر طاهری کارمند دوتیپایه دادرسی تهران و مرحوم حسن خلعتبری را بشور زیر تصویب و اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

ماده ۱۹- پیاس خدمات گذشته مرحوم سید جعفر طاهری کارمند دوتیپایه دادرسی تهران ماهیانه مبلغ پنج هزار و چهارصد ریال برابر آخرین حقوق و مزایای دریافتی زمان حیات مرحوم نامبرده از محل اعتبار ماده بودجه وزارت دادگستری بعنوان مستمری در باره وراثت قانونی فقید مذکور بالویه و با توجه به قانون بازنشستگی از تاریخ فوت برقرار نماید.

ماده ۲۰- از تاریخ ۱/۱۰/۴۲ ماهیانه مبلغ نه هزار و چهارصد و چهل و پنج ریال (۹۴۴۵ ریال) از محل اعتبار بودجه وزارت دادگستری بعنوان مستمری در باره وراثت مرحوم حسن خلعتبری (غلاوه بر آنچه که فعلاً بعنوان حقوق وظیفه دریافت میدارد) با توجه به قانون بازنشستگی برقرار پرداخت نماید.

مواد فوق که لایحه آن طبق ماده واحده مصوب ۲۰ آذرماه ۱۳۴۲ تقدیم شد تصویب میشود.

مخبر کمیسیون بودجه - مهندس عبدالله والا
رئیس - آقای صادق احمدی بعنوان مخالف صحبت میکنند بفرمائید.

صادق احمدی - عرض کنم بنده باین لایحه فی حد ذاته مخالف نیستم و بابرقراری مستمری یک خانواده ای که سرپرست خود را از دست داده اند نمیتوانم مخالفت بکنم ولی مطالبی دارم که فکر میکنم حالا باید بگویم و وقت دیگری شاید مقتضی نباشد متأسفانه ما ایرانی ها کمتر عادت داریم که علاج واقعه را قبل از وقوع بکنیم (احسنت) همیشه میگذاریم اتفاقات می افتد بعد فکر چاره جوئی میافتیم، تا آنجائی که بنده اطلاع دارم این کارمند دادرسی تهران که فوت شده در اثر استیصال و بیچارگی خود کشتی کرد این کارمند چند بار محققاً دم اطاق وزیر دادگستری رفته دم اطاق معاون وزارت دادگستری رفته ۱۰ تومان، صد تومان کمک خواسته است و گفته اند که بودجه نداریم

و بعد که مستأصل شده با اینکه در يك محلی بوده که خوب میتوانست است سوءاستفاده بکند و مردم را خوب بدوشد، خوشبختانه نکرده است و وزارت دادگستری هم که باو کمک نکرده است رفته خودش را آتش زد است (مصطفوی - منظور اینست که سایر اشخاص مستأصل را و ادا کنند که خودشان را آتش بزنند) بلی متأسفانه بفرمایش جنابعالی اینطور است بنده از موقع استفاده میکنم، میخواهم خواهش بکنم از دولت يك تشکیلاتی در وزارتخانه ها داشته باشند که وضع کارمندان خود را در خارج سرپرستی کنند و به بینند چطور میشود کارمندی ماشین آخرین سیستم زیر پایش میگذارد و چطور میشود یکی هم نان ندارد که به بچه هایش بدهد (احسنت) و حالا این اتفاق افتاده است و این مرد بی چاره فوت شده است، خانواده اش که مستأصل هستند و برقراری این مستمری هم بسیار فکر خوبی هست ولی بایستی برای آینده هم فکری کرد و همانطور که عرض کردم علاج واقعه را قبل از وقوع باید کرد، اتفاقی در مملکت می افتد و بعد فکر چاره جوئی میافتیم بنده در اینجا موضوعی را بمناسبت بعرض آقایان میرسانم و آن موضوع زلزله است. و خیلی هم معذرت میخواهم که يك قدری خارج از موضوع عرض میکنم ولی همانطور که عرض کردم لازم است عرض کنم بنده نمیدانم دولت چه فکری کرده است برای این دهات زلزله زده و اینکه گفته میشود این يك بالای آسمانی است بنده هیچ چیزی نمیگویم این ها مربوط به خود ما است بنده ثابت میکنم چون یکی از اصول دین ماعدالت است میگویم که خداوند عادل است خداوند عادل نمیخواهد آنهایی که در قصرها نشسته اند و مشغول باده گساری هستند با آنها هیچکاری نداشته باشد ولی خانه يك دهاتی مفلوک بدبختی را با زلزله زیر و رو کند این کار برخلاف عدل الهی است بنده در جریان انتخابات رفته بودم به فارس سنج همانطور که آقایان اطلاع دارند زلزله سختی اتفاق افتاد بنده دو سه ماه قبل که رفته بودم با نجا دیدم تنها جائی که خراب نشده بود خانه مالک است خانه مالک در اثر اینکه با آجر و سنگ ساخته شده بود خراب نشده بود (مصطفوی نائینی) - آن راهم بر اثر اصلاحات ارضی خراب کردند) و معنی انقلاب ناهم فهمیدیم ولی خانها را با معلوم است که خراب

خواهد شد زیرا که سال بسال باید پشت بام خود را اندود کنند و بارش اضافه خواهد شد، قطعی است که يك لرزش کوچک تمام خانه و بچه ها را از بین میبرد، خوب این را کی باید فکر کند، بدیهی است که دولت باید برای این قبیل کارها فکری بکند اما هیچکس بفکر نیست همینکه زلزله ای اتفاق میافتد صد نفر دوست نفر، پانصد نفر، هزار نفر از افراد بدبخت مملکت از بین میروند و آنوقت بفکر میافتند که اعانه از تمام دنیا جمع کنند، بهر حال این يك قضیه خارج از موضوع بود بنده عذر میخواهم همانطور که باستحضار آقایان و خانمها رساندم فکر کردم بهترین جائی که میتوانم این عرض را بکنم و با اطلاع دولت برسانم همین جا بود و استدعای بنده از دولت در درجه اول اینست که يك سازمانی در وزارتخانه ها داشته باشد و وضع زندگانی کارمندان را در خارج و محرمانه بررسی کند، اگر يك کارمندی واقعا در مضیقه است باید بهش کمک کرد و توقع نداشته باشد که يك کارمندی شبان نداشته باشد بخورد بچه اش مریض باشد دوا نداشته باشد زنش گرفتار باشد و نتواند رفع گرفتاریش را بکند و دستکار هم باشد قهراً این کارمند درست هر چقدر هم کف نفس بکند رو بفساد کشانده میشود و یکوقتی ممکن است لغزشی پیدا کند بنده عرض دیگری ندارم.

رئیس - آقای ریگی مخالفت بفرمائید.
ریگی - عرض کنم که آقایان و خانمها تعجب میکنند چرا بنده باین لایحه مخالفت میکنم در صورتیکه برقراری مستمری چیزی نیست که کپی مخالفت کند ولی مخالفت بنده همانطوریکه جناب آقای احمدی گفتند واقعا اصولی است يك سری مستمری ها هست که صورتش را خواندند و بنده میدانم که آنها هم همین روزها به مجلس خواهند آورد و ما تصویب میکنیم (بکنفران نمایندگان معلوم نیست که تصویب بکنیم) حالا معلوم نیست انشاء الله تصویب می کنید و نظر بنده درست باشد البته در این مملکت يك اشخاصی هستند بسببی يك فدا کارهایی میکنند مثل مهندس عابدی و مثل این بیچاره بدبخت که خود کشتی کرده است چون دولت متأثر شده است يك لایحه مستمری برای این شخص بمجلس آورده است و مستمری برقرار کرده است ولی امثال اینها کارمندان وظیفه شناس در مملکت ما فوق العاده زیاد هستند،

سال گذشته که در زاهدان بودم يك استواری بود که در جنگ با قاچاقچیان کشته شده بود و بنده سؤال کردم که خانواده این شخص چند نفر هستند گفتند یک زن دارد و شش بچه شما تصدیق بفرمائید حقوق بازنشستگی که باین استوار میدهند هیچ کافی برای امرار معاش و رتبه او نیست ولی او چون کسی را ندارد و اطلاع ندارند که در گوشه‌ای از این مملکت کشته شده و هیچ سروصدایی هم نشد و دولت هم برای او مستمری تعیین نکرد بنده عقیده دارم از نظر اصولی مخصوصاً حالا که قانون استخدام کشوری مطرح است دولت برای اینکار يك فکر اساسی بکند هر کارمند دولت ولو اینکه بمرگ طبیعی بمیرد و لو اینکه او در راه خدمت بمملکت بمیرد و لو اینکه کار عادی خودش را انجام داده باشد و قتی که بمیرد باید تأمین داشته باشد با بد حقوق بازنشستگی کارمندان دولت طوری باشد که بعد از مرگ آنان ورثه و بازماندگان آنها ناراحت نشوند عرض بنده اصولی است بنده با مستمری این مرحوم موافقم هر مستمری که برای افراد مستأصل دولت بمجلس بیاورد باز هم موافقت خواهم کرد ولی باید يك فکری کرد آن شخصی هم که بمرگ طبیعی توی رختخواب بمیرد او هم باید بعد از مرگش ورثه‌اش در راحتی زندگی بکنند پس برای این قبیل اشخاص یا باید لایحه مستمری دولت پیشنهاد کند یا اینکه در قانون استخدام یا در قانون بازنشستگی طوری پیش بینی کنند که کارمندان دولت تأمین داشته باشند و قتی که فوت شدند ورثه آنها در استیصال و بدبختی نیفتند (احسنت).

رئیس - آقای دکتر خوشبین

دکتر خوشبین (وزیر مشاور) - بنده از بیاناتی که جناب آقای صادق احمدی فرمودند بسیار متشکرم البته باید فکری کرد و با اصطلاح معروف علاج واقعه را قبل از وقوع باید کرد این ایجاب نمی کند که اگر يك واقعه بی اتفاق افتاد ما آنوقت هم دست روی دست بگذاریم و کاری انجام ندهیم بطوریکه ملاحظه فرمودید این مرحوم کارمند پیمانی بوده کارمند پیمانی طبق قانونی هم که تا بحال قابل اجراء است بهیچوجه حقوق بازنشستگی ندارد (بکنفر از نمایندگان - همین اشتباه بوده!) اشتباه بوده قانون را تقدیم کرده‌ام در خدمتتان است آنچه مصلحت میدانید درش اصلاح بفرمائید تا کامل

مذکور بالسویه و با توجه بقانون بازنشستگی از تاریخ فوت برقرار نماید.

رئیس - در صورتیکه راجع باین ماده نظری نیست رأی بگیرییم (اظهار شد - مخالفی نیست) خانمها و آقایانی که موافقتند خواهش میکنم قیام بفرمائید (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده دوم قرائت میشود.

(شرح ذیل قرائت شد)

ماده ۳ - از تاریخ ۲۲/۱۰/۱ ماهیانه نه هزار و چهارصد و چهل و پنج ریال (۹۴۴۵ ریال) از محل اعتبار بودجه وزارت دادگستری بعنوان مستمری درباره ورثه مرحوم حسن خلعتبری (علاوه بر آنچه که فعلاً بعنوان حقوق و وظیفه دریافت میدارند) با توجه به قانون بازنشستگی برقرار و پرداخت نماید.

رئیس - آقای مصطفوی نائینی مخالفید؟ بفرمائید.

مصطفوی - بنده مضایقه دارم از اینکه زیاد وقت مجلس محترم را بگیرم در آنجا که نشستام استفاده میکنم آقایان نمایندگان محترم راجع بلزوم این قبیل قوانین اختصاصی که برای اشخاص مستمری برقرار میکنند مخالف و موافق صحبت کردند و بقدر کافی صحبت شده و بنده زیاد نمی خواهم مزاحم بشوم برای اینکه وقت آقایان را زیاد نگیرم توجهی هم باین مطالب نمیشود (مهندس والا - چه چیزی نمی شود؟) برای اینکه نمیشود خودتان میدانید بنده خواستم عرض کنم که اصولاً مردم باید بدستگاه بلوایی که دولت می آورد و به مصوبات مجلس شورای ملی خوشبین باشند راجع به کارمندان پیمانی جناب آقای دکتر خوشبین فرمودند در آن موقع مقرراتی نبوده و قانون استخدامی که تقدیم کرده اند تصویب نشده بود ناچار بودند که يك چنین تصویب نامه بی بگذرانند این مطلب صحیح است اما باید ایشان قبول بفرمائید که در همان موقع در سنوات اخیر تعداد کارمندان پیمانی که مرحوم شده اند و ورثه شان به بدبختی و بیچارگی دچار هستند و حقوق بازنشستگی هم نمیگیرند یکی دو تا نیستند عددها زیاد هستند بنظر بنده این پاداش باین شخص تنها برای این داده شد که خودش را آتش زده است اما در مورد ورثه مرحوم خلعتبری که بنده نمی شناسم (دکتر الموتی - بسیار آدم خوبی بوده است) بعضی از دوستان اینجا اظهار میکردند که بسیار آدم خوبی بوده است باید مصوبات مجلس

طوری باشد که در خارج گفته نشود که يك کسی که با هیأت حاکمه ارتباط داشته با نمایندگان مجلس دوست بوده توانسته است علاوه بر حقوق بازنشستگی که قانون برایش معین کرده يك چیزی هم اضافه بگیرد و صدها هزار افراد بی دست و پا از بین بروند بجزای اینکه ارتباطی با آقایان وزراء ندارند ارتباطی با نمایندگان مجلس ندارند و کسی توجه بحالشان نمیکند. اصولاً این قبیل قوانین اختصاصی موجب میشود که مردم را بدستگاه دولت و مجلس بدین کند و این چیزی است که همه آقایان باید توجه بفرمائید که از آن احتراز بشود بقدر کافی بدینی در این مملکت هست. این دیگر نباید اضافه بشود (صحیح است) اگر ورثه مرحوم خلعتبری استحقاق دارند و این مرحوم خلعتبری خدمات پر ارزش باین مملکت کرده است باید در پشت این تریبون توضیح داده بشود و لطفاً ارباب جرائد هم بنویسند تا مردم بدانند که این پاداش بوزیر مرحوم خلعتبری بمناسبت خدمات صادقانه‌ای که انجام داده است داده میشود و در این مملکت پاداش باشخاص خدمتگزار داده میشود لاغیر. (صحیح است)

رئیس - آقای دکتر جعفری

دکتر جعفری - متأسفانه دوست عزیزم جناب آقای مصطفوی بالا بحدای مخالفت کردند که بنده فکر میکردم بعنوان موافق صحبت خواهند کرد چیزی که بیش بینی شده و پیشنهاد شده برای بازماندگان کسی است که در طول مدت خدمتش جز انجام وظیفه بطور شرافتمندانه و با کمال صحت عمل کاری نکرده است (صحیح است) مرحوم خلعتبری از قضاتی بود که نظیرش کم است، کما فی فعالیت و مجاهدت را در احقاق حق کرد و صحیح نیست امروز که این قاضی شریف در حین انجام وظیفه در گذشته ما برای پرداخت کومک مختصری به هشت نفر اطفال کوچک او که بزرگشان تصور میکنم بیش از ۱۲ سال نداشته باشد مضایقه بکنیم از نظر اصول هم بسیار بیجاست برای اینکه درسی خواهد بود برای بقیه کارمندان دولت برای بقیه قضات و برای آنهایی که حیات دارند که می بینند بعد از مرگ هم ب فکر آنها خواهند بود اگر امروز خودشان از طریق صحیح عمل بکنند و ب فکر اندوخته نباشند فردا هستند دیگران که ب فکر بازماندگان آنها میانشند (صحیح است) عرض بنده این بود (احسنت).

رئیس - آقای مهندس والا.

مهندس والا - بنده البته بعنوان مخیر کمیسیون از این لایحه دفاع میکنم باین دلیل، و معذرت میخواهم که يك قدری توضیح میدهم یکی از محاسن مشروطیت و ایجاد مجلس این بود که نسبت بمستمری ها و نیول و سایر استثنائاتی که در مملکت وجود داشت خاتمه داد و این خدمت را مجلس شورای ملی بملت ایران کرد اما اگر بخواهیم همان فلسفه بدینی را ازین کارمندان دولت برداریم بایستی کارمندان دولت این اطمینان خاطر را داشته باشند که اگر در راه انجام وظیفه اش ازین رفت باخداي نکرده نقص عضوی پیدا کرد یا نتوانست کاری بکند یا در گذشت، ورنه او، بازماندگان او مورد حمایت باقی خواهند بود و دولت ها و دستگاهها نسبت با آنها همان وظیفه همان رفتاری که در زمان حیاتش اجرا میشد معمول و مجری میدارند خوشبختانه این خوشبینی با وجود آقای دکتر خوشیوق که عضو کابینه هستند خیال میکنم در این موقع بوجود آمده است پس بنا بر این کومک بیک ورثه از جهت اینکه سرپرست آنها در حین انجام وظیفه مصدوم شده و ازین رفته بسیار جایز است بنده شخصاً البته با هر گونه تفریط و بتذیر مخالف هستم ولی علت اینکه این رقم نه هزار و خورده ای که اینجانوشته اند بطوریکه بنده تحقیق کردم از آن جهت بوده که مابه التفاوتی باشد به نسبت مقررات قانونی بازنشستگی نامیزان حقوقی که در حین فوت یعنی هنگام آخر حیات دریافت میکردند مساوی باشد و گذاردن این رقمی که من تحقیق کردم از این جهت بود بنا بر این این استنباط باید وجود داشته باشد که داشتن نام خانوادگی دلیل بر تمکن و تشخص افراد نیست، چه بسیار خانواده هایی هستند که اسم بسیار معروفی دارند ولی از نظر مالی در مضیقه میباشند از این گذشته اگر يك کارمندی در راه انجام وظیفه کشته شده باشد یا ازین رفته باشد چه تمکن داشته باشد چه نداشته باشد باید این رسم مرسوم و معجری باشد.

رئیس - راجع بکفایت مذاکرات رأی میگیریم خانمها و آقایانی که با کفایت مذاکرات موافقت قیام بفرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. بخود ماده دوم هم رأی میگیریم خانمها و آقایانی که موافقت قیام فرمایند (عده کثیری قیام نمودند) تصویب شد. آقای بالاخانلو نظری دارید؟

بالاخانلو - بنده پیشنهاد میکنم که اگر نظایری پیش آمد کرد بهمین ترتیب عمل بکنند (چند نفر از نمایندگان - نه آقا نمیشود).

رئیس - این پیشنهاد خرج است کلیات آخر مطرح است اگر نظری نیست برای اظهار ملاحظات به مجلس سنا فرستاده میشود.

۲۲ - تقدیم سه فقره لایحه تصویب نامه ای بوسیله آقای معاون وزارت راه

رئیس - آقای مهندس زاهدی.

مهندس زاهدی (معاون وزارت راه) - پس از عرض تعظیم با اجازه ریاست محترم مجلس شورای ملی سه تصویب نامه است مربوط بدوره فترت که تقدیم میکنم تصویب نامه اول مربوط بتعمیر خدمت آقای جینواسپرنی تبعه کشور ایتالیا در راه آهن دولتی ایران که از سال ۲۵ تا کنون بسمت کارشناس تونل سازی در راه آهن دولتی ایران خدمت میکند. تصویب نامه دوم مربوط بخرید وسائط نقلیه راهداری و راه سازی از محل فروش بشکده های خالی قیر. تصویب نامه سوم مربوط به تغییر پاره ای از مواد استخدام مأمورین فنی وزارت راه است در اینجا بیشتر مأمورین فنی اسمی است برای تعداد زیادی از ارانندگان و مکانیسین ها و افزارمندها که برای اداره امور ۱۲۶۷ و وسائل نقلیه بمنظور نگاهداری ۳۴ هزار کیلو متر راه در کشور استخدام شده اند این تصویب نامه ها را تقدیم مقام ریاست میکنم.

رئیس - به کمیسیونهای مربوط ارجاع میشود.

۲۳ - تقدیم سه لایحه تصویب نامه ای بوسیله آقای معاون وزارت امور خارجه

رئیس - آقای انصاری.

معاون وزارت امور خارجه - با کسب اجازه از مقام ریاست محترم مجلس شورای ملی سه لایحه تصویب نامه قانونی است مربوط بدوره فترت که بشرح زیر تقدیم میشود:

۱ - لایحه تصویب نامه قانونی شماره ۳۱۲۷۲ مورخ ۱۳۴۰/۱۱/۱۴ راجع بقبول قطعنامه چهارده اکتبر ۱۹۶۱ مجمع عمومی مؤسسه بین المللی انرژی اتمی. ۲ - تصویب نامه قانونی شماره ۳۰۲۷۸ مورخ ۴۰/۸/۲۹ راجع به بودجه سفارت کبرای شاهنشاهی ایران در مسکو. ۳ - لایحه تصویب نامه قانونی شماره ۷۸۰۲۰ مورخ ۴۲/۵/۲۹ راجع

بمعافیت مأمورین سیاسی کشورهای خارجی مقیم دربار شاهنشاهی از پرداخت عوارض و حقوق گمرکی و سود بازرگانی اتومبیلهای خود بعد از سه سال. تصویب نامه ای مزبور تقدیم مقام ریاست میشود.

رئیس - بکمیسیونهای مربوط ارجاع میشود.

۲۴ - تقدیم ۱۸ فقره لایحه تصویب نامه ای بوسیله آقای دکتر خوشبین وزیر مشاور

رئیس - آقای دکتر خوشبین.

دکتر خوشبین - با اجازه آقایان محترم هیجده تصویب نامه بشرح زیر تقدیم میشود:

یک تصویب نامه مربوط بسازمان دبستانها است که بموجب تبصره های ۱۹ و ۲۰ بودجه سال جاری کل کشور از محل ۲۴۴۵۰۰۰ ریال اعتبار بر کشت شده خرید ساختمان بزم ایران در کلکته و همچنین ۷۴۹۷۰۰۰ ریال وجوه ذخیره اعانه دبستان ایرانیان در ترکیه ساخته میشود در مرزها. تصویب نامه دیگر مربوط بسازمان بر نامه است راجع بتحصول اعتبار ۱۵ میلیون دلار از بانک صادرات و واردات امریکا جهت خرید کالاهای تولیدی از امریکا که متن قراردادها ضمیمه است. چهارده تصویب نامه دیگر مربوط بوزارت دارائی است بشرح زیر یکی تصویب نامه ۴۰/۶/۲۵ موضوع اجازه مبادله قرارداد های خرید لوازم و قطعات یدکی ماشین آلات وزارت راه از نمایندگان منحصر بفرد کارخانجات سازنده. تصویب نامه دیگر راجع به موضوع ترتیب پرداخت حقوق ۱۲ نفر کارشناسان آلمانی فروشگاه فردوسی البته این تصویب نامه مربوط بسال ۴۰ است.

۱۷ - تصویب نامه دیگر موضوع اینکه يك تبصره بقسمت آخر ماده ۲۶ آئین نامه معاملات دولتی الحاق میشود. تصویب نامه دیگر موضوع انتقال مالکیت دو باب خانه و باغچه ضبطی از متجاسرین بشهر بانی تبریز است. تصویب نامه دیگر موضوع اعزام ۸ نفر از دانشجویان آموزشگاه عالی وزارت دارائی است برای تحصیل در امر باصلاح حسابداری خبره به انگلستان. تصویب نامه دیگری است مربوط بفرقراری مستمری در باره ورثه مرحوم محمود باقری کارمند پیشین وزارت دارائی. تصویب نامه دیگری راجع بسرمايه گذاری در سازمان جلب سیاحان و شرکت هواپیمائی پان امریکن و شیلات جنوب و همچنین اصلاح ردیف ۱۷ قسمت سوم

بودجه کل کشور. تصویب نامه دیگری است مربوط بموضوع اصلاح مواد بودجه تفصیلی سال ۴۱ وزارت سابق صنایع و معادن. تصویب نامه دیگر مربوط باصلاح اعتبار بودجه تفصیلی سال ۴۱ ژاندارمری کل کشور. تصویب نامه دیگری است مربوط باستفاده از مبلغ ۲۶۳۵۹۲۴۰۲ ریال باقیمانده اعتبار بودجه سال ۴۱ وزارت جنگ. تصویب نامه دیگری است مربوط بموضوع اصلاح اعتبار بودجه تفصیلی اختصاصی سال ۴۱ بنگاه شیمیائی. تصویب نامه دیگری است مربوط به اصلاح اعتبار مواد بودجه تفصیلی سال ۴۱ سازمان بنادر و کشتیرانی. تصویب نامه دیگری است مربوط بموضوع استفاده مبلغ يك میلیون و پانصد هزار ریال از اعتبار ردیف ۶۸ سال ۴۱ کل کشور برای هزینه امحاء کشت خشکاش.

تصویب نامه دیگری است راجع بتعین عوارض بندری کشتی ها و شناورهای کمتر از ۱۵ تن ظرفیت. تصویب نامه آخر راجع است بمعافیت ۱۸ هزار دستگاه سمپاش.

رئیس - بکمیسیونهای مربوط ارجاع میشود.

۲۵ - قرائت استعفا نامه آقای جعفر ابطحي

رئیس - نامهای از آقای ابطحي رسیده است قرائت میشود.

(بشرح ذیل خوانده شد)

ریاست مجلس شورای ملی.

چون بعلت شرایط خاص زندگانیم که کمابیش از آن مستحضرید موفق بانجام وظیفه نمایندگی نیستم با کمال تأسف استعفاء خود را اعلام و تقاضای دارم مراتب را باستحضار مجلس برسانید.

با تجدید ارادت و تقدیم احترام - جعفر ابطحي - (نمایندگان - باعث تأسف است)

۲۶ - تعیین دستور و موقع جلسه بعد - ختم جلسه

رئیس - دستور جلسه آینده خوانده میشود شماره چاپ این لوایح هم در مقابلش قید شده است که زودتر آقایان نمایندگان بتوانند پیدا کنند.

(بشرح زیر خوانده شد)

دستور جلسه روز یکشنبه ۲۲/۱۰/۴۲

۱ - الحاق دولت ایران بقرارداد متع آزمایشهای هسته ای. ۹۲۰

۲ - برقراری مستمری در باره افزارمندان ارتش که در حین خدمت فوت مینمایند. ۸۳۰

- ۳- راجع به تغییر شغل سیمانان و پیک پست های وزارت پست و تلگراف . ۲۷
- ۴- راجع به تغییر شغل سیمانان و پیک که باعث ضعف قوای بدنی قادر بانجام وظیفه نیستند . ۲۷
- ۵- راجع به تمدید مأموریت آقای دکتر زعی آذر خشی . ۱۰۶
- ۶- راجع به اجازه تحصیل در مدارس غیر شبانه روزی برای محصلینی که بموجب قانون مصوب خرداد بخارج عزیمت کرده اند . ۹۴
- ۷- راجع بمعافیت کمر کی وسایل شخصی افسران و درجه داران نیروی هوائی انگلیس . ۸۴
- ۸- راجع بخرید مستقیم دارو و وسائل فنی بیمارستانی با معافیت کمر کی . ۷۶
- ۹- راجع به تعمیر و خرید قطعات بد کی هواپیماهای نیروی هوائی ارتش شاهنشاهی بدون مقررات مناقصه . ۸۹
- جلسه را ختم میکنیم جلسه آینده روز یکشنبه ساعت ۹ صبح خواهد بود .
- (ده دقیقه بعد از ظهر جلسه ختم شد)
- رئیس مجلس شورای ملی - مهندس عبدالله ریاضی